ሓዳስ ኤርትራ

መበል 32 ዓመት ቁ.242 | ዓርቢ 9 ሰነ 2023 | ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ኣብ'ቲ ሰንሰለት - 'ነይረን ኣለኹን!'

ገጽ 3
ካብ ጀማን ክሳብ ዓረማን ማዝማዝ

ገጽ 4
ኣብ ግዜ ጥንሲ ዝረአዩ ጥዕናዊ ጸገማት

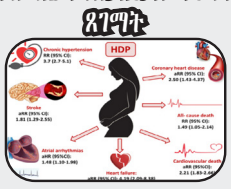

ገጽ 5
ክእለት ኣዘራርባ

ገጽ 7
ሂምቦል ኣንጸባሪቕ

ባጽዕ - ፕረዚደንት ሃማደኤ ንደቂ-ኣንስትዮ ሰሚናር ኣካዩዳ

ፕረዚደንት ሃገራዊ ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ ኤርትራ ወ/ሮ ተኽኣ ተስፋሚኤል፡ ብ6 ሰነ ኣብ ባጽዕ - ንደቂ ኣንስትዮ ስራሕተኛታት መምህራት፡ ኣብ ምሕያል ሞያዊ ብቕዓትን ኮምፒ ውሳጤን ዘተኩረ ሰሚናር ኣካዩዳ፡፡

ኤርትራውያን ደቂኣንስትዮ፡ ነም ዋልታን ማእገርን ብምኳን ኣብ ምምጻእ ናጽነትን ምህበር ልኡላውነትን ነምኡ'ውን ኣብ ምምፃት ከሉ-መዳያዊ ተጻብኦታት ንዝገበራኦ ልዕል ኣበርክቶ ዝጠቕሰት ወ/ሮ ተኽኣ፡ ማሕበራዊ ፍትሒ ዝሰፈኖ ሕብረተሰብ ንምህናጽ ኣብ ዝገበር ጻዕሪ ተራእን ብቐለል ነፀዝይግመት ኣረዳኣ፡፡

ደቂኣንስትዮ ኤርትራ፡ ብቓልሰን ዘረጋገጽኦ መሳልን ማዕርጋትን ድሕሪ ናጽነት'ውን ብዮብራዊ ተሳትፎ ይድርጎኦ ነፀማዘዋ ጠቕሳ ድማ ናብዚ ደረጃ ዘብጽሐ ክብራታት ናብ ወለዶታት ብዘዎገኣ ንምሳግጋ፡ ናይ ከሉ ኣካል ሕብረተሰብ ጻዕሪ ወኒ ነምዝሓሰ ኣገዝዚ፡፡

መንእሰያት ደቂኣንስትዮ፡ ተሳታፍነትን ኣብ ዝተፈላለየ ሞያታት ወጽኢቱ ኣብ ባይታ ገሊሑ ደርኢ ነምዝሕሎ ዝሓብረት ወ/ሮ ተኽኣ፡ ድኻስት ንምውጋድን ቁጠባዊ ዕቡጥ ንምርግጋጽን ኣብ ዝክብር ልምታዊ መደባት ዘለወን ኣብርክቶ ዘሎዎን ምኳኑ ገሊጾ፡፡

ኣብ መወዳእታ፡ ደቂኣንስትዮ ብሓፈሻ ስራሕተኛታት ከኣ ብቐንጹሕ ሞያዊ ክእሊትን ንምብራኽ ጻዕሪታተን ከሕይላ ብምልባው፡ ዘሎናዮ መድረኽ - ክብርታት ሕብረተሰብ ኣብ ምኽብኻሽን ናብ መጻኢ ወለዶ ኣብ ምትሕልፋፍን ረዚን ሓሳፍትት ነምዝሕዝመን ኣተሓሳሲቡ፡፡

ቤት-ትምህርቲ ደቂ-ጽንዓ ዓይነታዊ ሓገዝ ረኺቦ

ኣብ ንኡስ ዞባ ደባርዋ እትርከብ መኪታን ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ደቂጽንዓ ሽወዳት ዓድታት ተወሃደን ብዘወሰዳ ተሳፊዶ ህዝቢ እተን ዓድታት ንዝወሰድዎ ተሳፊዶ ድሕሪ ምምጻእ ነበርቲ ሽክቲ 50፡ ነበርቲ ዓዲ ባር ድማ 85 ሰደቓታት - ኣኣብ ዓዶም ንዝርከብ ኣብዮተ-ትምህርቲ ነምዝበርከቱ ሓብሩ፡፡

ሓሊፈ ኣፃዱ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ኣዮ ኣብርሃም የሰፍ ብወከኑ፡ ህዝቢ ተዋዲዱሉ ዝሰሎ ናይ ትምህርቲ ዕድል ብዮጠእ ክጥቀመሉን ንደቁ ከተባህሎን ኣብ ምዕቃብ ንብረትን ምምላእ ዝኮደለን ከኣ ኣተኩሮ ክሃብር ተሓቲኻ ተሳፊዶ ህዝቢ ኣተን ዓድታት ንዝወሰድዎ ኣዘኻኺሩ፡፡

መኪታን ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ደቂጽንዓ ኣብ'ዚ እዋን እዚ ብኸፊሉ ዝመሓሩ 1,161 ተመሃሮ ኣለዉዋ፡፡

ብዘወሃኸ፡ ንዝ56 ተመሃሮ ኣገልግሎት ቅድመ-ትምህርቲ ኣብ ምሃብ ትርከብ፡፡

ደቂጽንዓ ካብ ድባርዋ ንሽሃኽ ምዕራብ 18 ኪሎሜተር ርሒቓ ትርከብ፡፡

ካብ ዝኽርታት ወርሒ ሰነ - ኣይረሳዕናዮን!

ኣሽቀልቲ ወዲ ብ13 ግንቦት 1998 ብመንፈ 'ፓርላማ ኢትዮጵያ' ኩናት-ወትልና ኣዋጅም ቀዳማይ ሃቀኑም ኣብ ክፍኣ ምስ ተረኽመሉ መራሕቱ ጃንዳ ተኣኪቡ ሕንሕስ ስዕረታ፡ ነቲ ካብ ፊለማ ወጠናቶ ዝጠለረት ኣብ ኢትዮጵያ ዝኩቡ ኤርትራውያን ናይ ምብራር ሓሳድን ግፍዓዊን ተግባራ ዘፀጽሕ ሳዕለዋይ ሃገራዊ ኮሚቴ ኣቕመት፡፡

ኤርትራውያን ነበርቲ ኢትዮጵያ፡ ሳላ ባህሊ ህርኮትና፡ ዝበዝሑ ሰብ ሃብቲን ትካላትን ሕፃራትን ክብራትን ሰባት እያም ዝሰሩ፡፡ ጃንዳ ወዳ ብድሆ ህግ. ኣብ መንበር 4ክሎ ምስ ተኸዳመሉ ድማ ብጥዝዝ ይኹን ብዘተሪለለየ ደገፋት ስልጣና ከተደልድል ብርክ ኣጸጋሞ'የም፡፡ ወዳ ግን ብቐንኢ ትጥምቶም ነበረት፡፡ ነሳ ድማ 'ማሸን ጃንዳ ዋሸዎዮ' ምስ ተቓበሉት፡ ቀናእ ብሬታዊኡ ስለዘይምር ተቐዳዲማ ዓይኒ ዘውደቕትሉም ዝም ርኽቡት ኤርትራውያን እዩ፡፡

ብ12 ሰነ 1998 እታ ጃንዳ 'ጸጥታዊ ሰዋሉት' ዝኸኑ ኤርትራውያን ካብ ስራሕ መዎገስቲ ክብረሩ ሃገራዊ ኣገልግሎት ወዲኦም ኣብ ኢትዮጵያ ዝቕመጡ 'ልኡኻት ሻዕቢያ' ዝዘጣዩሱ ተጋደልቲን ከኣ 'ምሩኻት' ስለዝኸኑ ኣብ ማእሰርቲ ክጽንሑ ምኳናም ብወግዒ ኣወጅት፡፡ ድሕሪዚ ካብ ኣዳስኣበባ ጀሚርካ ኣብ ከሉ ከተማታትን ገጠራትን ሰባት ካብ ኣብይተምን ትካሉተምን እናለቐምካ ምድጋን ዓቢ ጅግንታዊ ስራሕ ኮይኑ ቀጸሉ፡፡ በዚ ክሳብ ሳልሳይ ራብዓይ ወለዶ ዘርኢ ጸብጺብካ መብዝሕትኡ ግዜ ካብ ፍርቂ-ለይቲ ንድሓር ብኣዝዩ ኣርዓዲን ኣሸባሪን ኣገባብ ዝተፈጸመ ሰለማውያን ሰባት ናይ ምልቃሞ፡ ምድጋን ምእሳር፡ ምቕጥቃጥ ኣብ መወዳእታ ከኣ ምብራርን ራሳዊ ንብረትን ዘጣመረ ግፍዒ፡ 80,000 ኤርትራውያንን ኤርትራዊ ማዕቀል ዘለዎም ኢትዮጵያውያንን ሃንደበት ካብ ቤት ንብረቶም ተማሕዮም፡ ኣብ ድንበት፡ ከበድ ሕሰምን ሞትን ወደቑ፡፡ ናብናኢል ክሲይ ዝተገበረ ኣወሰትራልዊ ናይ ሕጊ ምህሩ ንገለ ግዳያት ድሕሪ ምዝርራብ "እቲ ተግባር ምስ'ቲ ኣብ ካልኣይ ውግእ ዓለም ኣብ ናዚ-ጀርመን ዝተፈጸመ ምስጥግ ኣይሁድ ዝመሳሰል'ዩ" ክብል ገለጹዎ፡፡

ቀዳሞት ስርዓታት ኢትዮጵያ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ማዕከሕ ግፍዓታት ፈጺሞም እየም፡፡ እንተኾነ ሕንሕስ ስዕረት ዓለማ ዘይፈለ. ኣልማዝ ቅትሰትን ምቅጻል ዓድታትን እምበር፡ ከማኒ. ናይ ወዳ ንፍሲ-ወከፍ፡ ህይወቱን ንብረቱን ኣጸንዕካ ሕርር ከምዝር ኣሉ ኣዳምኑን ምፍጣሩን ከምዝልእ ዝጠበር ክፍኣትን ሕሰድናን ኣይተራእዩ፡፡ ሕሞም ሕርሲ ዝተታሕዘ ነበስጋራት፡ ኣብ ሕክምና ሓድሽ መቦጣሕቲ ዝበዙ ወጽዓት ኢንፌክሽን ዝቐልካ ምስየም ዝገረሩ ምጽንባር፣ ሓሪስ ካብ ናጽላኡ ቀልዑ ካብ ወለዶም፡ ወለዲ ካብ ደቆምን መጋምድኦምን ብመደብ ፈሊ'ካ ምስዮም፣ ናጽላታትን ደቂ 80-90 ዓመት ኣረጋውያንን ኣብ መዋቕዩ ቦታ ዳጉሳ መግቢን መድሃኒትን ከልከልካ ምንዋጽ፣ ናይ ኣእምሮ ሕመማት ኣብ መንገዲ ዝጸንሑ ቀልዑ፡ "ኣበይ'ዩ ዓድኻ?" እናበልካ ሓፈሻ ምብራር፣ ኣብ ደጓት ደይ መደይ ኣልካ ፈጠፈ ብዘለዎ ከበጋታት ከምዝሰዮሩ ምግባር፣ ብድሕሪት ተኸሲ ከፈትካ ምጭናቕ ወዘተ. እቲ ነፍኣትን ጭካነን ጸዊካ ኣይወውጽእ፡፡

ማሕበረሰብ ዓለም ዝ. ሕልና ኣልቦ ገበን ከም'ቲ ዝድለ ኣይተፃፈሮ፡፡ ብሰብኣውነት እትመጻድቕ ዋሸዎዮ ኣፉ ዓቢሱ፡፡ ዋናኣ ዝኾመት ጃንዳ ድማ "ኣብ ኢትዮጵያ ዝኩር ዝኸነ ወጽኢኖ፣ ሕብሪ ዓይንካ ኣይተፈተወናን እንተድኣ ኣልናዮ፣ ክወጽእ ጥራይ'ዩ ዘለዎ" ክትብል ተገዲዳ፡፡ ደኣ. ደገፍም እንተሳህይዋ ኣብ መንበረ ስልጣን ኣዳስ ኣበገ ንሓዋሩ ተሻሽሽሽ ማሳሉዋ፡፡

ህዝቢን መንግስቲን ኤርትራ፡ ብሓሳድ ተግባር ሓደ ዕሱብ ገጽለ ኑዲ'ም ሕነ ክፈደዩ ኣይሓሰቡን፡፡ እኳ ድኣ ሃገራዊ ባይቶ ኤርትራ፡ ብ26 ሰነ 1998 ኣብ ዘወጽኦ መለጸ፡ ስርዓታት ሓለፍቲ - ህዝቢታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ማን መናብርቲ ምኳናም ብምስትውዳል ብኣንጻር ኢሰብኣዊ ተግባር ናይታ ጃንዳ ኣብ ልዕሊ ኢትዮጵያውያን ተጻዊኡ ሰገምቲ ከይወሰድ፡ ኢትዮጵያውያን ኣብ ኤርትራ ብሰላም ናይ ምንባር ምስራሕን ትካላት ምክያድን ማሳሰም ሕልው ምኳኑ፡ እዚ መሳልዚ ብዘቸኣ ኣካል ምስ ዝጠሉሱ ጥርዓን ከቕርቡ ከምዘለዎ፣ እዚ ፖለሲ'ዚ እቲ ግጭት እንተዓረገ እውን ፍጹም ከምዝይቅጸር ብወግዒ ኣፍሊጡ፡፡ ስልጡን ባህሊ ኤርትራውነት፡ ቦይል ዕወት ማሳመር ብስኒል መራሕነት፡ ብልጽና እምበር ብስዕሪ ስለዘይምራሕ!

ቦርድ ነፍሲ ጋዜጣ

ኣብ'ቲ ሰንሰለት - 'ነይረን ኣለኹን!'

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

ነፍሲ-ወከፍ ሰብ ህጹጽ/ዝዘተገጸ መንእሰ ኣለዎ። እዚ፡ ካብ'ቲ ንሓቀኛ መንእሰ ክኸውል እናፈተነ - ስኒ መንእሰ ክሳብ ካብ ዝዓዀን ወጻኢ ማለት እዩ። ከሉ ሰብ ቦቲ ብሕሊፉ ግዳስ ዝኸውን ኸኣ መሳረት ህሊው መንእሰ እከብ ሕሊፉ ምኳኑ ሰለዘርያኦ እዩ። ሰለዘኸሓ ድማ እዩ ኣብ ህሊው ግዜ ኩይት ንእንታይኑ - ማለት ንክብረቱ መትከሲ ሰባት ኣብኡ ኣሉ ጥራይ ይሓልፍም። ኣደ ህፃኑ ኣብ'ተም ዓበይትን ኣብ ከበኡ ጸበቕቕ ዝና ከም ዘብሩፋሉ ዝኣመሰሎምን ፍጻመታት ገይሩ - ምፍታኹ ኣየቋርጸንዩ።

ብርግጽ፡ ኣየም ዘሐጎሰዎ ወይ እወን ዘጎህይዎ ሕሊፍ ወሳኒታት ውሑዳት እየምዩ። እዚም ውሑዳትን ጉሊሓትን መዝገቡቱ ኣብ ሓጺር ግዜ ማለት ኣብ ናይ ቋሕሰም ግዜ ኣብ ካልኢታት፡ ኣብ ደቓይቕ፡ ኣብ ሰዓታት. . . ዝተፈጸሙ ክኸሉ ይኽእሉ። ገለኦም ድማ ብዘተኣሳሰረ መሳርሕ ንዋይሕ ግዜ ዝሰንመሙ፡ ምናልባት እወን ንዘመዝሐ ክፉል ናይ ዕድመኡ ዝኩሓቱ ክኸሉ ይኽእሉ እየምዩ።

ኣብ ሓደ እዋን ብምሊእ እምነትን መብጽዓን ፍትሒ ንዘተሓረመሙ ሰባት ክሕሪዝ ዝተጠበሉ ኣብ ሓደ እዋን ምእንቲ ሓርነትን ናጽነትን ደቂሱብ ንክቃለስ ዝወሰኑ ሓንቲ መልቲ ንጽገግት ቁልዑ ንኽሕሪዝ ዘንቀደ. . . ሰብ ምናልባት ድሕሪቲ ወሳኔ ንምሊእ ዕድመኡ ዝወስድ ገዛዕ ክቐጽል ይኽእሉ፡ ንሕወዳት ተፈጥሮ ዝኾሎ ንሰበርነት ምስ ንዜኡብኡ ቃል ዝሓተወ ሰብ ካብ ጻዕሪ ከይተፈልዩ ብዕገበት ተሸበቡ፡ ክሳብ ግዜ ሞቱ ከበልግል ይኽእሉ። ኣብ ምርምርን ምደነ'ስ ሓደሽቲ ነገራትን ዘድህብ ሰብ ናብ'ቲ ብኻቕሙ ክጽሕሕ ዝኽእል ዝሰዓለ ርኽቡት ክሳብ ዝጽሕሕ ዕድመኡ የወፈ።

ዝኸ ኩይት ቡቲ መንእሰ ናይ ዝኸሓ ይኸውን ሰብ ኣብ መጻኢ ክረአ ሰለ ዘይክእል ሰብ ህሊው ደረጃኡ ብዘርገደኑ ምስእ ብምስእ ኣብ ሕሊፉ ዝሰርሕሉ መንእሰ ኣለዎ። ምናልባት "ሎሚ ወይ ሕጂ ከመይ ኣሎ - እዩ ዝረአ" ዝብል ኣደብኣኻን ይኸውን፡ ግናስ እታ "ሕጂ" እትብሃል መዓዲ ግዜ ክሳብ እንደምጻ እወን ዕድል ስለዘይትህቦ ግዜ ናብ ሕሊፍን መጻኢን ምምቃላ ይቐልል።

ሃገራት ወይ ከተማታት ሃገርና፡ ሰላም ወዳለን ክኑበል እንተድኣ ኸኊና፡ እታ መልቲ ብሰላም ምስ ሓለፈት ጥራይ ኣና ብምትእምማን ክንሃብ እንኽእል። እታ መልቲ ምስ ሓለፈት እንተ ኾይት ድማ ብዘዐባ ሕሊፍ ደኣ'ምበር፡ ብዘዐባ ህሊው ግዜ ኣይኮንናን ንገልጽ ዘሎና።

ከተማታት ሄሮሽማን ናጋሳኪን ክሳብ'ቲ ኣብ ናይ ቋሕሰም እዋን ከም ዘይብራ ዝገበረን ኣጸናቲ ኣጸዋር፡ ኣብ ንብር ከኒታት እየን ነይረ፡ ነገርተን እወን ኣብ'ታ ዕለት ብዘዐባ ዝፍጠር ኣሰቃቒ ፍጻመ ኣመት ኣይገበርምዮ፡ እታ "ሎሚ" ዝተባህለ ዕለት ግሩፋ ከይተወጽሐ ጠለማኡ ብኡ ንብኡ ናብ ታሪኽ ተቐይሪ፡ እታ ዝደቐቐት ሜሳፍ ናይ ሓንቲ ካልኢት ደርማስ ዕጃወት ኣሰይባ ናብ ድሕሪት ተወንጨፋ።

ወዲ-ሰብ ኣብ ዝኸሓ ይኸን ናይ ቋሕሰም ህሊው ግዜ እንታይ ከም ዝጥዋሞ ኣብ ኣዱ ክርእዮ ዝኽእል ኣይኮነን፡ ኣመፅወድያ "9/11" ኢሉም ዝጸወብዎ ናይ ፀገወት ፍጻመ ክሳብ ዝኸሰት፡ እታ ከም ርእሰ ሓፃላን እትፍለጥ ሃገር ይትረፍዶ ብሰማይ ብዘንፍፋ ነፈርቲ ብትሕቲ ባይታ ብዘለዎም ስርሒት እኳ ዝትሽፅ ይመሳሰሉ ኣይነበሩን፡ እታ ሃገር ንዝኸሓ ይኸን ሓይጋ ክትፃለኽል ዓቕሚ ከም ዘለዋ ጥራይ ዘይኮኑ ዓቕሚ ከም ዝገበሓ እዩ - እቲ ኣብ ዝገበሐ ዝበረ እምነት ወይ ግምት፡ ኣብ ሓጺር እዋን እታ ሃገር መሳህታዊ ሓይሊ ከም ዘይብላ ዘገህድ ፀገወት ተረእዩ፡ እቲ ፍጻመ ኣብ ኣሪፉ ኣካል ታሪኽ ኣመፅ ኩይት ተመዝኒቡ፡ ዓለምት፡ ኣብ'ታ ንጃፓን ከም ዘንርኽኸኑት ገበሪ ዝኸሓ ይኸት ሃገር ዘይትዳረን ውሕሰት ጸጥታ ከም እትውንን ዝኣምናላን ሃገር ገጽንሐን ኣረኣእያ ቀይሪ፡ እንታይት ኣብ ሕሊፍ ጥራይ ከም ዘይህጽጽ ዘርኢ ኣብኡት እዩ፡

ደረት ሎሚን ትማሊን ንምርኣይ ደኣ'ምበር፡ ቀንዲ ዛዕፍስ ወዲ ሰብ እዩ፡ ሕሊፍ ግብሪ ኣተሓሳሰቡ ነጊቡራቕ. . . ናይ ነፍሲ-ወከፍ ሰብ ቀንዲ ህንጻ መንእሰ እዩ፡ "ትማሊ እንታይ ነበረ ዘይኮነ ሎሚ ከመይ ኣሎ በል!" ዝብሉ መሳልቲ ኣለወ፡ ንጹር ግዜ ናይ ትማሊን ሎሚን ግን ነበሩ ኣይኮኑን፡ እታ ትማሊ ዝብሉዋ፡ እታ ደሮ ታሪኽ ኩይና ኣብ ምህናጽ መንእሰ ዝተደመረት እዩ፡ መንእሰ፡ ትማሊ እንታይ ኣንጺፍኑ ብነንሰሳት ትማሊኻ እንታይ ኣብ ምዕምም ትርከብ ኣለኻ እዩ፡

ሰብ ብታሪኹ ክሕብን ዘሎን ንብሪን እዩ፡ ታሪኹ ኣብ ባሕሊ ከም ዘዀህሎሎ ቅመጥ ገዝዘብ ናይ ምርኢ ኢጋወል ክህልዎ ግን ክወንጭት ኣይኮነን፡ መሳርሕ ታሪኹ ማይጨለሎት ተሓጺቡ ምስ ኣእክልካ ክዳወንትካ ስብሰካ እትእለየሉ ኣይኮነን፡ መሳርሕ ታሪኹ መባዕሲን ምዕራፍን ኣለዎ፡ እቲ መባዕሲ፡ ጸኑዕ እምነት፡ መትከል፡ ኣብ ኣእምሮ ህያው ራኢ ምንባር ርእሰእምነት. . . ክኸውን እንከሎ፡ እቲ ገዛዕ ድማ ተረር ተጻዋርነት፡ ምጽማምን ተወፋይነት፡ መሳዋእቲ. . . እዩ፡ ታሪኽ ድሕሪቲ ትሕም ምዕራፍ እወን ደው ኣይብልን፡ እምነት ኣብ ዕሞኑ ኣብ ዝኸሓ ይኸን ግዜን ኩነትን ኣይምህምኑ ጸንዖት ኣብ ብድሆታት ኣብ ዝኸሓ ይኸን ግዜን ኩነታትን ኣይፈኑነሱ መንገዲ መትከል ኣብ ዝኸሓ ይኸን ግዜን ኩነትን ኣይሕድግዎ፡

መንእሰ ማለት ወሳጥዋዊ ምህሊ ወዲ ሰብ ኣብ'ዚ እዩ ዝምለጽ፡ ሓደሎ ዘይቅዳው ናይ ቀረባ ሕሊፍ ዘመዝመ ሰብ ኣብ ህሊው እዋን ነቲ ድሕሩ ዝፈጸሞ ዘይቅዳው ዛንታ እናኣተሓሓ ክሕብን ኣይኽእልን፡ ሰንሰለት ታሪኽ ክሳብ ከርሽኖና ዝዘዘርሐ እዩ፡ ሓደሎ ብኹወታዊ ተግባራዊም ብሕጹጽ ክዘሎ ዝጽንሑ ሰባት፡ ኣብ ናይ ቋሕ ሰም ግዜ ብዘፈጸሙዎ ዘሕፍር ታሪኹ ማዳ ታሪኽ ክፈስሎም ተራእዮም እዮም፡

ንኣብኡ፡ ብዘዐባ ሰወራ ኤርትራ ዓሚቕ ኣፍልጦ ዘይብሉ ሰብ፡ ኣብ ገዛዕ ናብ ዕሞ ክሳብ ክንደይ ግበይቲ መሳበደሉት ከም ዝተሓልፈ ክትንትኖ ኣይኽእልን፡ ብሓቂ ድማ ነቲ ናጽነት ህያው ዝገበረ ውድብ ህዝባዊ ግንባር፡ ከም ጥመር ሓይሊ ዘርኢ ደኣ'ምበር፡ ነቲ ጥመር ሓይሊ ዝፈጠረን ዘዕበየን ቃልሲ ምስ ወሳጥዋዊ ብድሆታት ዘርኢያ ኣዒንቲ ዘይብሉ ውሑድ ኣይኮነን፡

እታ ኣንፈታ ናብ ናጽነትን ሓርነትን ዘቐዓዉት ባብር ንምርተታት ዓመታት ኣብ ገዛዕ ነይሪ፡ ሓንቲ መልቲ እወን ደው ኣይበሉትን፡ ኣብ'ቲ ኣመና ሓባጥ ንባጥ ዝኸሓ ገዛዕ ቃልሲ፡ ንተሓፈሮታ እናሓቐፉት መፈጠርም ከተጽልኦም እንከሎ ትንፋስ ምስ ዘሕጽር ጸገዮት ገዛዕኡም ይቐጽሉ ነይሮም፡ ሃው ብዘዘለ ጸድፊ ሐዘዮም ክትንቁት እንከሎ ክሳብ መሳዋእቲ ተጸሚሞም፡ ኣብ'ቲ ሞት ብዮጋኡ ኣብ ፊዮም ተገዚሩሉ ዝሰረ እዋኑ መርከብ ዕሞማ ሐዘም መንገዲ ቀጸሉም፡

ነቲ ገና ኣብ ምብርኃስ ክዮጥቁዎ ዝሰርም ጸገዮት፡ ምጽማም እምነት ዘይዓጠቕ ከም ኣውዩብስ ናይ ከተማ ቃሕ ኣብ ዝበሉም እናደየበ፡ ኣብ ቃሕ ዝበሉም ወሪዶም ናብ ባህ ዝበሉም ጎደና ቀይሮም፡ መልኣክ ሞት፡ ልዕሊ ዝኸሓ ይኸን ሰብ ንዓኡዩም ፊደዩ ተራእዩዎምን ኣርግዩዎምን፡ ምኞት፡ ልዕሊ መሳፍርዩም ኣህሪሩዎምን፡ ነቲ ናጽነት ዝዘሐል ክብር ሃገር ብዚወት ተዋፊት ሰባት ክሳብ ዝዘጽሑዎ ደሃይ ኣጥፊኦም ኣብ መሸጉራጉር ተሓብኦዎ፡

ጸኑዕ እምነትን ድሙቕ ራኢን ዝሰርም፡ ነቲ ዝቐለሉ ዕሞማ ትንፋሎም ክህቡ ቅሩባት ዝኸሓ ግን ኣብ ገዛዕ ናይ'ታ መርከብ ንሓንቲ ካልኢት እወን ኣይተፈልዮ፡ ቡቲ ናይ ረመጽ ጎደና ገዛዕ ተፈሊሙ ክሳብ ዝዘዘ፡ ምሸ'ታ ናይ ቃልሲ መርከብ ሓርገጽገጽ እናበሉ ኣብ መረር ገዛዕ ነይሮም፡ ወይ ድማ ኣብ ፍቐዶ ጎደናታት እናተሰወኑ ጉደና ሓርነት ኣጣጠሓም፡ ነቲ ናይ ሓበን መንገዲ ብዘይ እልይ ምልይ ዝዘሞምዎ፡

ገዛዕ ንሓርነት ጀሚሩ ምድረሰማይ ብጸሃይ ምስ ተኸድኑ "የለኽን" ዝበሉ እዚ እወን ሓደ ካብ'ቲ ንመንእሰ ዝሃጸ ክሳዕት ምኳኑ ክርስዖ ኣይግባእን፡ ነቲ ብዙሑ ክሳዕት ምኳኑ ዝገደዮ እናፈለጠ ካብ መርከብ ነጠሩ ዝተሓብኦ ጉዲፈ ቡቲ ኣብ ከብዲ መርከብ ገድሊ ዝተጋዘዘ ሕሊፉ ጥራይ ክጽዎት እንተ በሉ ታሪኽ ካብ ምብርኃስ ክሳብ ምዕራፍ ዝቐጽል ሰንሰለት ምኳኑ ኣይተገዝገን - ወይ ድማ ክፖዝዝብ ኣይደለዮን፡

እንታይኑ ወዲ ሰብ ካብ መባዕሲኡ ክሳብ ከርሽኖኡ እዩ ዘሎ፡ ብዘዐባ እታ እትሰዓብ ካልኢት ዋላ ሓደ ክዘረብ ኣይኽእልን፡ ኣብ ጸባሕ ይኸን ኣብ ሃዋሕ መጻኢ ዝኽብር ክሳዕት እወን ኣብ መዝዝብ የለን፡ ዘሕለበን መንእሰ፡ ስለ ሰናይ ዕሞማ ገዛዕ ጀሚርካ ኣብ ምፍጻም እዩ ዘሎ፡ ሰናይ መንእሰ፡ ኣብ ዝዘወሰኑ ርሑቕ ወይ ቀረቡ ኣብ ቁጽጽራጽ ጉያ ምንባር ኣይኮነን፡ ቅዱው መንእሰ ኣብ'ቲ ሰንሰለት "ነይረን ኣለኹን!" እዩ፡

ዘለዎም ኣረኣእያ. . . ነቦምዃም እንከሎ፡ ሓደ ካብ'ቶም ብቑዳምነት ዝሰርዎም ናብ ሕሊፍካ ምልስ ኣልካ ምፍታሽ ዝኽውን፡

ካብ ናይ ቀረባ ክሳብ ናይ ርሑቕ ሕሊፉ ሃሰስ ይብል'ሞ ብዘለ ካብ'ቶም ሕሊፍ መዘዝብ ዛንታታቱ ሕጉስ ይብል፡ ገለኦምን እናኽበሮም ክሳዱ ዝሸቐዝን እንታይኑ እወታዊ ትርገም ንክረኽቡን ዝድርኽሱ ናይ ሂወቱ ግበይቲ ምልክታት ክኸሉ ይኽእሉ፡ ወትሩ ድማ ኣብኡየም ክሰብር ይብሆዩ፡ እዚም ዘሐጎሰዎ ወይ ዘሐጎሱዎ ኣካል ታሪኹ እዚኦም ኣብ ሰባት ክብሪ ከም ዘገዘምዎ ይፈልጥ እዩ፡ ስለዚ ድማ ኣዐርያም ክጉልሕሉን ከሉ ሰብ ክፈልጠሉን ይደሊ፡

ንገለ ካብ ሕሊፋቱ እወን ከም ሻሙ ዝርእዩም ኣለወ፡ እዚም ብዙሕ ዘይግደሰሉም መዘዝብ ሕሊፍ ተራ ፍጻመታትን ዘጋንኡዱን ዘሕፀሞዩን ስለ ዝኸሱ፡ ኣብ ምንዳይ መንእሰ ትርገም ከም ዘይብሉም ገይሩ ብምወሳድ፡ ሽሪፍ ዝኸሱ ኣብ ምንዳይ መንእሰ ትርገም ከም ዘይብሉም ገይሩ ብምወሳድ፡ ሽሪፍ ዝኸሱ ዝሰዓለ ርኽቡት ክሳብ ዝጽሕሕ ዕድመኡ የወፈ፡፡

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ቀ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ተስፋልደት መብራህቱ
ቀ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ትንሱእ ፍስሃየ ቤተልሄም ታደሰ
ሳምራዊት ሃብተ ፍርቱና ኤፍሬም
ቅሳነት ተወልደ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቀ.ስ.200454-07121322
ምልክታ
ቀ.ስ 125013 - ቀ.ሳ.ጸ. 1284

ማህደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

ካብ ጀዛን ክሳብ ዓረዛን ግዝግዛን

መበል 15 ክፋል

ኣብ ዓንቶጽ መባል 14 ክፋል ናይዚ ኣርእስቲ'ዚ፡ ብዘይካ'ታ ምስ ኣሃዱታት ክ/ሰራዊት 16 ብምወፃሃድ ኣብ ጎልጅ ኣጥቂዓ ብዮርማይካ ተጠውያ ናቕፋ ዝኣተወት ሓንቲ ቦጥሳሲ ናይ ብርጌድ 24፡ ከኣላቶን ብርጌዳት ክ/ሰራዊት 52 ካብ ከበቢ ጋሽን ዛይደኒሳምን ተሳዒለን ናብ ላዕሊ ባርካ ከም ዘምርሑ፣ ኣብ ማይመደፍን ከብቡኡን ምስ በጽሓ'ውን ኣድላዩ ናይ ጉዕዝ ምቅርራባት ክገብራ ከም ዝጀመራ ኣዘንቲና ሄርና፡፡ መቐጽልታ ናቱ እንሆ፦

ክልተኣም ብርጌዳት ክ/ሰራዊት 52 ዓቕሞም ዘፍቅዶ ንጉዕዝ ምቅርራባቶም ምስ ወድኡ፡ ኣብ መጀመርታ መጋቢት ካብ ማይመደፍ ተሳዒሎም ብዘተፈላለየ ኣንፊት ጉዕዝ ጀመሩ፡፡ ብርጌድ 24 ናብ ደቂዓንዱ ዜጡ ከምርሕ ከሎ፡ ብርጌድ 45ን በራኺ ሃይሊ ምስ ዝጠርሃፈን ክልተ ሓይሊ ኣጋር ከበድ ብረትን ክፍልታት ክፍሊ ሰራዊትን ድማ ኣብ 8 መጋቢት ደርሰሄይ ወዓሉ፡፡ ካብ ደርሰሄይ ከበቢ ሰዓት 1600 ዝቐሉ ሩብ ዓንሸባ ሰንጠቐ ንምሸቱ ንጽርግያ ኣስመራ ዓሊብርዕድ ኣብ ሸንደዋ በቲኹ፡ ብዋራ ሓሊፉ ናብ መዓልዲ ወረደ፡፡ ትሸዓት መጋቢት ኣብ መዓልዲ፣ 10 መጋቢት ኣብ ፍቸይ፣ ካብኡ ብዲሳዕሮን ዋዓሽን ኣብሉ ዕለት 13ን 14 ኣብ ኣምባ ገሊብ ኣሰረፈ፡፡

ብሓፈሻ እዚ ነዊሕ ጉዕዞ'ዚ ክብድ ዝበለ ነበረ፡፡ ክፍልታት ናይቲ ክፍሊ ሰራዊትን ብርጌድን ካብ ላዕሊ ባርካ ጀሚሩ ንብረቱ መጽዋኛ ኣድዝቸቕሊ ተጠቒሙ እዩ ተዓዚዙ፡፡ ካብ ገርገ ናብ ደርሰሄይ ክወጽሕ ጥራይ፡ መሓዙት ናይ ገርያን ዓቐቡት ቢዮንን ንምስጋር ከብድ ድኻም ኣስሊፉ እዩ፡፡ ማዕመር ጽርግያ ኣስመራ ዓሊብርዕድ ብሸንደዋ ቀረጽካ ኣብ ምስጋሮ'ውን ተመሳሳሊ ብዙሕ ሃልኪ ነበሮ፡፡ ነቲ ተኣፋፊ መዕመሮ'ቲ ንምስጋሩ ኣብዓት 06 ግቢ ተራ ነበሮም፡፡ ሓደ ካብኣቶም ረዚ ተሰሓይ (ባሽይ) እዩ፡፡

ረዚ (ባሽይ) ባርናፈኡ ምስ 06 ሶሜን ምስ በዓል ኣፍሮ ዝሰረረ ኮይኑ፡ ኣብ ስርሒት ድግግ ኮነ ኣብ ምስጋር ናይዚ ብርጌድ'ዚ ግቢ ኣስዓዋጽኦ ካብ ዝሰርም መራሕቲ መንገዲ ሓደ እዩ፡፡ ብርጌድ 45 ኣብ ደርሰሄይ ኣብ ዝወዳደትሉ ዕለት፡ ንሱን ብጹቱን ነቲ ካብ ሸንደዋ ንሸነኽ ደግድግ ኣብዝን ንዙቲ ኮረበት ዝዓረደጉ ናብ ባልዋ ወገን ዝሰረን ሓይሊ ጸላኢ ኣብ ምትትታል ወዓሉ፡፡ እዚ ተጠቒሱ ዘሎ ዝቕጣታት ጸላኢ ካብቲ ተጋደልቲ ክሰዋርሉ ዝተመርጸ መስመር ብዘይ መጠን ቀረባ እዩ፡፡ ግዜ እዩም ስለያ እንስሊይ ንሰኩልሮን ድኸም ጎደኒ ጸላኢን ኣጸብቕም ዘጽንዑ ይመሳሰሉ፡፡ ቅድሚ እተን ሓይልታት ምስ ክፍልታተን ነቲ ጽርግያ ክስትካኡ ምጅማሮ'ኡ ንመሳርሰ ስለያ 52 ካልኦትን ኣብ ኣፍንጫ ጸላኢ ተጸገያም ከም ዝከታተሉ ተገብሩ፡፡ እዚ ማለት ከኡ ጸላኢ ኣብ ልዕሊ'ቲ ቦቲ ጽርግያ ዝሰዋር ሰራዊት ወገን መጥቃዕቲ ንምግባር ምንቅስቓስ እንተ ኣርእዩ ናብኡ ተጸገያም ብምጽናሕ ኣደቡ ንምትሓዝ ዝዞለመ ነበረ፡፡

እቲ ብርጌድ ምስ ክፍልታት ክፍሊ ሰራዊት ንጽርግያ ክስትካኽ ክጅምር ከሎ እምባኦር፡ ከምዚ ልዕል ኣሉ ዝተገልጸ ኣድላዩ ጥንቃቐታት ኣማሊኡ ነበረ፡፡ ከም ወጽኢቱ ኾኑ እቲ ብርጌድ ብዚ ገለ ተጻብኦ ነቲ ጽርግያ ቦቲኹ ንጽባሒቱ ረፋድ መዓልዲ በጽሐ፡፡ እንተኾኑ እቲ ብርጌድ ካብ ደርሰሄይ ክሳብ ባሕሪ ዝበጽሕ ሓበሬታ ኮይኑም ንጽኣኢ ክስዝም ተሪጉ ተፈጥሪ፡፡ እዚ ክፍልታት'ውን ንናይ ኣድዝቸቕሊ መጽዋኛታተን ብኣዋምል ክስትካኽ ስለ ዝጀመራ ኣቦቲ ሩብ ብፍይ ከኣሉ ዓይነት ምንቅስቓሳት ዕልቕልቕ በሉ፡፡ ካብ ዓሳሮ ወጺኦን ድሕሪ ዝበራኦ ሓጺር ሓበራዊ ጉዕዝ ግዜ ኣንፊት መንገድን ስለ ዝተፈላለየ ሓድሕድን ኣይተራኸቡኑ፡፡

ብርግጽ፡ ሰለስተኦን ብርጌዳት ካብ ዓሳሮ ወጺኦን ንስላጉል ኣልጋዕታ ሰንጠቐን ናብ ሩብ ረበል ብምጽንጋር ሶሜናዊ ምብራቕ ኣንፊት ሕዝን ንዘተወሰነ ሰዓታት ሓብረን ተጻዋዕን ነይረን እየን፡፡ ድሓር ግን ብርጌድ 45 ነቲ ካብ ግቡታት ኣምባ መንሴዩ ብዚጋም ናብ ሩብ ረበልን ዋዲ ኣብዓን ዝጽንበር ሩብ ዋዓሽ ብምኽታል ሃንደበት ናብ ምዕራብ ብምዕዳፍ፡ ካብዚን ክልተ ብርጌዳት ተፈልዩ ብሰሪ ኣምባ ኣብላ ናብ ንስላጉል ገጋበት (ገሊብ) ኣምርሐት፡፡ ብርጌድ 13 ናይ ክፍሊ ሰራዊት 61 ኮኑ ንሸዕብ ምግን እናሓደጉ ዓጋ ረገጸ ናብ ሻባይመንደር ዘጽጸረ መጥቃዕቲ ንምፍጻም ናብ ሸንኽ ምብራቕ ኣፍንባት ተጓዕዘት፡፡ እተን ኣብ ምድምሳስ ናይዚ እዝ ንምስታፍ ሸዉ ናብ ምብራቕ ኣፍንባት ዝዘንዕዘ ሓይልታት ብርጌድ 13፡ ቦጥሳሲታት 1ን 3ን (ክልተ ቦጥሳሲታት) ጥራይ ነበሩ፡፡ ብርጌድ 22 ናይ ክፍሊ ሰራዊት 85 ብወኪ፡ ምስ ብርጌድ 13 ክኣስ ዓጋ ተመሳሳሊ ጉዕዞ ድሕሪ ምፍጻም፡ ናብ ማእከል እዚ ናይዚ ዝቐንዐ መጥቃዕቲ ንምፍጻም ናብ ደቡባዊ ሸንኽ ኣፍንባት ኣምርሐት፡፡

እዚን ክልተ ብርጌዳት'ዚኣተን ኣብ መወዳእታ 1980ታት ኣብ ሰፊሕ ክልተ ቦጥሳሲታት ናይታ ብርጌድ፡ ካብ ሶሜናዊ ባሕሪ እናተጠቐሰ ኣብ ካርሽቆምን ድንበዝንኑ ነምኡ'ውን ኣብ ማዕመር ባጽዕ ምስ ሓይልታት ብርጌድ 22 ብምልፋን ዝተፈላለየ ንኣሽቱን ዓበይትን ስርሒታት ኣቐዲዱ፡ ሓደ ካብቲ ምስ ብርጌድ 22 ብምወፃሃድ ዝተሳቐደ ዘይተመደበን ናይ ኣጋጣሚ ክስዓል ዝኽእልን ግን ከኣ ንጸላኢ ኣሰንባሪ ዝኸኑ ስርሒት፡ እቲ ኣብ መፍገር ገለል ንጸላኢ ዝወረዶ ሓደጋ እዩ፡፡ ሽዑ፡ ሓይልታት ናይ ክልተአን ብርጌዳት ኣብ ማይ ኣጣል ናይ ድብያ ስርሒት የካይዳ ነበረ፡፡ ኣብቲ ኣጋጣሚ'ቲ ግሩ 41 ዝብዝሑ ቆኒ (ስለያ ጸላኢ) ነተን ኣብ ቅድሚት ዝሰፈራ ሓይልታት ኣብ መፍገርገለል ምስ በጽሓ ኣኽለፈንሞ፡ ብድሕሪት ኣብ ልዕሊ ዝሰፈረ ክፍልታት ናይተን ብርጌዳት ተጋደልቲ ተኸሲ ብምኽፋት ሓደ ተጋዳላይ ኣብል ብርጌድ 22 ማረኹ፡፡ ድሕሪኡ ግሩ እቲ ጠልቀናቀፍ ክብል ጭራ ነበሪ ዝሓዘ ጸላኢ ኣይጠፍሞን፡ ንሓለዋ ድሕሪት ብዘተረፉ ክልተ ጋንታታት ተጋደልቲ ተኸበበ፡ ኣብ ዓሊ ገመል ብዘይ ሓደ መሳሲ ኣውታት ፍጹም ተደምሰሱ፡፡

ብርጌድ 22 እውን ብዘይካ'ቲ ምስ ብርጌድ 13 ዘቐደዶ ልፍንታዊ ስርሒታት፡ ካብ ሶሜናዊ ባሕሪ እናተጠበሰት ኣብ ሶሜኑ ትበጋታት ካርሽቆምን ድንበዝንኑ ተደጋጋሚ መጥቃዕቲታት ከተካይድ ዝጀንሖት ምኳና ይፍለጥ፡፡ እዝም ክልተ ብርጌዳት እዝኣየምኑ ኣብ ከምዚ ዝበለ ትሓሳሰ ዘይኣብ ምንቅስቓሳትን ስርሒታትን ድሕሪ ምጽናሕ'የምኑ እምባኦር ኣብ ምድምሳስ እዚ ናደው ንምስታፍ ናብ ምብራቕ ደበባውን ኣፍንባት ዝዞሩ ዝተንቀሳቐሱ፡፡

ብርጌድ 45 ብወኪ፡ ምስ ብርጌዳት 22ን 13ን ሓብራ ብሩብ ረበል ንዝተወሰነ ርሕቀት ምስ ተጓዕዘት፡ ኣብ ምጽንጋር ሩብ ዋዓሽ ምስ በጽሓ በኋና ተፈልዩ ናብ ኣምባ (ገሊብ) ደየበት፡፡ ኣብ ኣምባ ግብሮዊ ኮሚሳር ክፍሊ ሰራዊት ኣብርዝም ዓንደም (ዓሩን) ንእዝዘቲ ሓይልታት ኣኸቡ ዕሳማ ናይቲ ጉዕዞ መዝጊጹ ሃቡ፡ ድሕሪ'ዚ እቲ ሰራዊት ክልተ መሳልቲ ዝዘመልእ ግዜ ኣብቲ ቦታ ድሕሪ ምዕራፍ፡ ናብ ዓንግባነ (ምዕራብ) ኣንፊት ሕዙ ጉዕዞኡ ቀጸሉ፡፡

ካብ ዓሳሮ ንደሓር ኣብ ዝተቐደደ ጉዕዞ መንገዲ ናይ ምምራሕን ንሰራዊት (ተጋደልቲ) ብኣኽልን ብኮርታን ወተሃደራዊ ዕሳማታት ኣብ ምሕሪን ዝሰዓለ ሓሳፍት ዝተሰከሙ ኣሳት ነይሮም እየን፡፡ ሰውት ከም ዝኸብሩዎ፡ ሓሊፈ ስለዮን ጸጥታን ን/ዞባ ኣፍንባት ተጋዳላይ ማና ኣርኢዮን ሓሊፈ ዞባዊ ሰራዊት ማ/ምብራቕ የማ ገለኡን ካብ መሳሓሊት ክሳብ ደቡብን ምብራቕን ኣፍንባት ጸጹይ መጽናዕቲ ከካይዱ ጀሊቕም እየን፡፡ በዚ መሳረት፡ እዝኣየምን ህዝቢ ማእከላይ ምብራቕ ኤርትራን ኣብ ምጥጣኽ ባይታ መጥቃዕቲ ደበብን ምብራቕን ኣፍንባት፡ ወኒ ተራ ከም ዝሰርም እዩ ዝፍለጥ፡፡

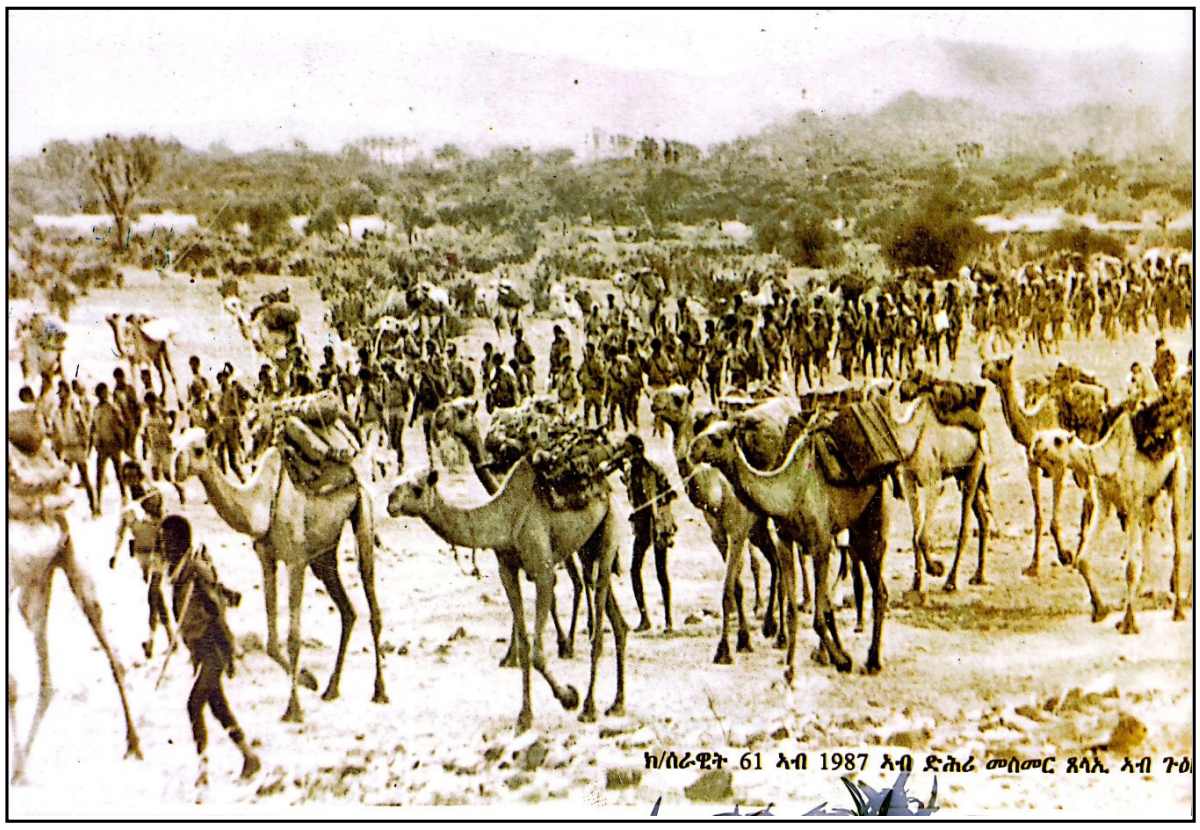

ክ/ሰራዊት 61 ኣብ 1987 ኣብ ድሕሪ መስመር ጸላኢ ኣብ ጉዕ

ኣደባ ንምትሓዝ ዝዞለመ ነበረ፡፡

እቲ ብርጌድ ምስ ክፍልታት ክፍሊ ሰራዊት ንጽርግያ ክስትካኽ ከሎ ኣደባ ንምትሓዝ ዝዞለመ ነበረ፡፡ ከም ወጽኢቱ ኾኑ እቲ ብርጌድ ብዚ ገለ ተጻብኦ ነቲ ጽርግያ ቦቲኹ ንጽባሒቱ ረፋድ መዓልዲ በጽሐ፡፡ እንተኾኑ እቲ ብርጌድ ካብ ደርሰሄይ ክሳብ ባሕሪ ዝበጽሕ ሓበሬታ ኮይኑም ንጸላኢ ክስዝም ተሪጉ ተፈጥሪ፡፡ እዚ ክፍልታት'ውን ንናይ ኣድዝቸቕሊ መጽዋኛታተን ብኣዋምል ክስትካኽ ስለ ዝጀመራ ኣቦቲ ሩብ ብፍይ ከኣሉ ዓይነት ምንቅስቓሳት ዕልቕልቕ በሉ፡፡ ካብ ዓሳሮ ወጺኦን ድሕሪ ዝበራኦ ሓጺር ሓበራዊ ጉዕዞ ግዜ ኣንፊት መንገድን ስለ ዝተፈላለየ ሓድሕድን ኣይተራኸቡኑ፡፡

ብርግጽ፡ ሰለስተኦን ብርጌዳት ካብ ዓሳሮ ወጺኦን ንስላጉል ኣልጋዕታ ሰንጠቐን ናብ ሩብ ረበል ብምጽንጋር ሶሜናዊ ምብራቕ ኣንፊት ሕዝን ንዘተወሰነ ሰዓታት ሓብረን ተጻዋዕን ነይረን እየን፡፡ ድሓር ግን ብርጌድ 45 ነቲ ካብ ግቡታት ኣምባ መንሴዩ ብዚጋም ናብ ሩብ ረበልን ዋዲ ኣብዓን ዝጽንበር ሩብ ዋዓሽ ብምኽታል ሃንደበት ናብ ምዕራብ ብምዕዳፍ፡ ካብዚን ክልተ ብርጌዳት ተፈልዩ ብሰሪ ኣምባ ኣብላ ናብ ንስላጉል ገጋበት (ገሊብ) ኣምርሐት፡፡ ብርጌድ 13 ናይ ክፍሊ ሰራዊት 61 ኮኑ ንሸዕብ ምግን እናሓደጉ ዓጋ ረገጸ ናብ ሻባይመንደር ዘጽጸረ መጥቃዕቲ ንምፍጻም ናብ ሸንኽ ምብራቕ ኣፍንባት ተጓዕዘት፡፡ እተን ኣብ ምድምሳስ ናይዚ እዝ ንምስታፍ ሸዉ ናብ ምብራቕ ኣፍንባት ዝዘንዕዘ ሓይልታት ብርጌድ 13፡ ቦጥሳሲታት 1ን 3ን (ክልተ ቦጥሳሲታት) ጥራይ ነበሩ፡፡ ብርጌድ 22 ናይ ክፍሊ ሰራዊት 85 ብወኪ፡ ምስ ብርጌድ 13 ክኣስ ዓጋ ተመሳሳሊ ጉዕዞ ድሕሪ ምፍጻም፡ ናብ ማእከል እዚ ናደው ዝቐንዐ መጥቃዕቲ ንምፍጻም ናብ ደቡባዊ ሸንኽ ኣፍንባት ኣምርሐት፡፡

እዚን ክልተ ብርጌዳት'ዚኣተን ኣብ መወዳእታ 1980ታት ኣብ ሰፊሕ ክልተ ቦጥሳሲታት ናይታ ብርጌድ፡ ካብ ሶሜናዊ ባሕሪ ሰበሩ፡፡ ብዚ መሳረት፡ እተን ናብ ሶሜን ዝሰገሩ ክልተ ቦጥሳሲታት ድማ ኣብ ታሕሳስ 1987 ናብ ሶሜናዊ ባሕሪ ሰገሩ፡፡ ብዚ መሳረት፡ እተን ናብ ሶሜን ዝሰገሩ ክልተ ቦጥሳሲታት ናይታ ብርጌድ፡ ካብ ሶሜናዊ ባሕሪ ሰበሩ ኣብ ካርሽቆምን ድንበዝንኑ ነምኡ'ውን ኣብ ማዕመር ባጽዕ ምስ ሓይልታት ብርጌድ 22 ብምልፋን ዝተፈላለየ ንኣሽቱን ዓበይትን ስርሒታት ኣቐዲዱ፡ ሓደ ካብቲ ምስ ብርጌድ 22 ብምወፃሃድ ዝተሳቐደ ዘይተመደበን ናይ ኣጋጣሚ ክስዓል ዝኽእልን ግን ከኣ ንጸላኢ ኣሰንባሪ ዝኸኑ ስርሒት፡ እቲ ኣብ መፍገር ገለል ንጸላኢ ዝወረዶ ሓደጋ እዩ፡፡ ሽዑ፡ ሓይልታት ናይ ክልተአን ብርጌዳት ኣብ ማይ ኣጣል ናይ ድብያ ስርሒት የካይዳ ነበረ፡፡ ኣብቲ ኣጋጣሚ'ቲ ግሩ 41 ዝብዝሑ ቆኒ (ስለያ ጸላኢ) ነተን ኣብ ቅድሚት ዝሰፈራ ሓይልታት ኣብ መፍገርገለል ምስ በጽሓ ኣኽለፈንሞ፡ ብድሕሪት ኣብ ልዕሊ ዝሰፈረ ክፍልታት ናይተን ብርጌዳት ተጋደልቲ ተኸሲ ብምኽፋት ሓደ ተጋዳላይ ኣብል ብርጌድ 22 ማረኹ፡፡ ድሕሪኡ ግሩ እቲ ጠልቀናቀፍ ክብል ጭራ ነበሪ ዝሓዘ ጸላኢ ኣይጠፍሞን፡ ንሓለዋ ድሕሪት ብዘተረፉ ክልተ ጋንታታት ተጋደልቲ ተኸበበ፡ ኣብ ዓሊ ገመል ብዘይ ሓደ መሳሲ ኣውታት ፍጹም ተደምሰሱ፡፡

ብርጌድ 22 እውን ብዘይካ'ቲ ምስ ብርጌድ 13 ዘቐደዶ ልፍንታዊ ስርሒታት፡ ካብ ሶሜናዊ ባሕሪ እናተጠበሰት ኣብ ሶሜኑ ትበጋታት ካርሽቆምን ድንበዝንኑ ተደጋጋሚ መጥቃዕቲታት ከተካይድ ዝጀንሖት ምኳና ይፍለጥ፡፡ እዝም ክልተ ብርጌዳት እዝኣየምኑ ኣብ ከምዚ ዝበለ ትሓሳሰ ዘይኣብ ምንቅስቓሳትን ስርሒታትን ድሕሪ ምጽናሕ'የምኑ እምባኦር ኣብ ምድምሳስ እዚ ናደው ንምስታፍ ናብ ምብራቕ ደበባውን ኣፍንባት ዝዞሩ ዝተንቀሳቐሱ፡፡

ብርጌድ 45 ብወኪ፡ ምስ ብርጌዳት 22ን 13ን ሓብራ ብሩብ ረበል ንዝተወሰነ ርሕቀት ምስ ተጓዕዘት፡ ኣብ ምጽንጋር ሩብ ዋዓሽ ምስ በጽሓ በኋና ተፈልዩ ናብ ኣምባ (ገሊብ) ደየበት፡፡ ኣብ ኣምባ ግብሮዊ ኮሚሳር ክፍሊ ሰራዊት ኣብርዝም ዓንደም (ዓሩን) ንእዝዘቲ ሓይልታት ኣኸቡ ዕሳማ ናይቲ ጉዕዞ መዝጊጹ ሃቡ፡ ድሕሪ'ዚ እቲ ሰራዊት ክልተ መሳልቲ ዝዘመልእ ግዜ ኣብቲ ቦታ ድሕሪ ምዕራፍ፡ ናብ ዓንግባነ (ምዕራብ) ኣንፊት ሕዙ ጉዕዞኡ ቀጸሉ፡፡

ካብ ዓሳሮ ንደሓር ኣብ ዝተቐደደ ጉዕዞ መንገዲ ናይ ምምራሕን ንሰራዊት (ተጋደልቲ) ብኣኽልን ብኮርታን ወተሃደራዊ ዕሳማታት ኣብ ምሕሪን ዝሰዓለ ሓሳፍት ዝተሰከሙ ኣሳት ነይሮም እየን፡፡ ሰውት ከም ዝኸብሩዎ፡ ሓሊፈ ስለዮን ጸጥታን ን/ዞባ ኣፍንባት ተጋዳላይ ማና ኣርኢዮን ሓሊፈ ዞባዊ ሰራዊት ማ/ምብራቕ የማ ገለኡን ካብ መሳሓሊት ክሳብ ደቡብን ምብራቕን ኣፍንባት ጸጹይ መጽናዕቲ ከካይዱ ጀሊቕም እየን፡፡ በዚ መሳረት፡ እዝኣየምን ህዝቢ ማእከላይ ምብራቕ ኤርትራን ኣብ ምጥጣኽ ባይታ መጥቃዕቲ ደበብን ምብራቕን ኣፍንባት፡ ወኒ ተራ ከም ዝሰርም እዩ ዝፍለጥ፡፡

ይቕጽል

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ኣብ ግዜ ጥንሲ ዝረኣዩ ጥዕናዊ ጸገማት

ግዜ ጥንሲ ብዕምንታት እዩ ገቐጽር፡ ጥንስቲ ክትተንሱ እትኽእሊ እቲ ዝበለጸ ግዜ ኣብ ፍርቂ ዑደተ-ጽግዮት እዩ። እታ ዝጸገዮት እንቋቒሖ ኣብ ማህጸን ክትምዕበል ኩብ ዝጀመረትሉ ግዜ ኣትሒዙ ክሳብ እቲ ቆልዓ ዝወለድ ዘሎ ንወሓት እዋን 'ግዜ ጥንሲ' ተባሂሉ ይጽዋዕ።

ጥንሲ ንኣስታት 9 ኣዋርሕ ወይ 40 ሳምንታት ይጸንሕ። ግዜ ጥንሲ፡ ካብታ ናይ መጀመርታ መዓልቲ ናይ'ታ ዝሓለፈት ምፍኻስ ደም ጸግዮት (እቲ ሓቀኛ ጥንሲ ቅድሚ ምምጣሙ ዘሎ ነበቢ ክልተ ሳምንታት) ጀሚሩ ይቕጽር። ግዜ ሕርሲ ድማ ካብ'ታ መወዳእታ ናይ ጸግዮት ደም ዝተረእየሉ ግዜ ጀሚርካ ድሕሪ 40 ሳምንታት የጋጥም።

ምልክታት ጥንሲ

ጓል-ኣንስተይቲ ጥንስቲ ምኳና ዘርኢ ምልክታት ካብን ናብን ዝፈላለኻ እንተኾኑ ኣብዚን ቀዳሞት ሰሙናት ኣዋርሕ - ንዝሆ ክትገእእ እንከለ ዕወልወል ምባል ከተምልስ ምድላይ፡ ድኻም ሽወዛት ምዕዳው ወዘተ ከተርኢ ትኽእል። ጸግዮት ደው ምባል ኣብ ከብን ደቂ-ኣንስትዮ ዝርኢ ምልክት እዩ። ቃዝ ጠብቲ ካብ ንብር ወጻኢ ምጽላም ኣፍ ጠብቲ እቲ ካልእ ምልክታት ጥንሲ እዩ።

ካብ ኣርባዕተ ክሳዕ ሽወዳት ወርሒ ዘሎ ጥንሲ፡ ንመብዝሕትኦን ደቂ-ኣንስትዮ እቲ ዝመችኣ ግዜ ኣብ ጥንሲ እዩ። ኣብዚ ግዜ እዚ፡ እተን ደቂ-ኣንስትዮ ምስእ ሓይሊ ክስመዋን ተኽእሎኡ ዕዙዝ እዩ።

ጓል-ኣንስተይቲ ነፍሰጾር ምኳናን ዘይምኳናን ምስእ ብምስእ ዝገጽር፡ ሕክምናዊ መርመራ ብምግባር ጥራሕ እዩ።

ዕሽል

ሓንቲ ነፍሰጾር ካብ ራብዓይ ወይ ሓሙሻይ ወርሒ ጥንሲ ጀሚሩ፡ እቲ ዕሽል ክንቅሳቐስ እንከሎ ክትነፀሮ ትኽእል እዩ። እታ ነፍሰጾር ቦር ምስ ዘይትሽወጉ ኑቲ ምንቅስቓስ ኣቕዲማ ከተስተብህሉ ትኽእል እዩ። እቲ ምንቅስቓስ ናይቲ ዕሽል ከኣ ኣብ ሰሙን ንዘተወሰነ ግዜ ጥራይ ክሰማዕ ይኽእል። ድሕሪ ቁሩብ ሳምንታት ግና፡ መዓልታዊ ክሰማዕ ይጅምር።

ዕሽል ሽወዳት ወርሒ ኣብ ዘቐጽረሉ እዋን ኣህጉት 1 ኪሎ ግራም ይፃዕዝ። ኣህጉት 35 ሰንቲ ሜትር ንወሓት ይህልዎ። እዚ ዓቐንዚ ካብን ናብን እታ ነፍሰጾር ክፈላ ይኽእል እዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ እቲ ዕሽል ምስእ ብምስእ ይምዕብል።

ዕሽል ኣብ መወዳእታ ናይ ጥንሲ ኣዋርሕ ሚዛኑ ኣዝዩ ይዓቢ። ኣብ መወዳእታ ሻመናይ ወርሒ፡ ነበቢ 3 ኪሎ ግራም ይፃዕዝ። ቅድሚ ሕርሲ ዘሎ ናይ መወዳእታ ወርሒ፡ እቲ ዕሽል ኣቃወማኡ ይቕይር። ርእሱ ናብ ገሊ ናይ'ታ ኣደ ይጉበር። ኩሉ ሃዱ ንሕርሲ ድልው ይኸውን።

ጥንሲን ጥዕናዊ ጸገማትን

መብዝሕትኦን ነፍሰጾራት፡ እቲ ጥንሲ ዝኸነ ጥዕናዊ ጸገማት ከጸምዖ ከለዎ እዮን ዝመለሱ። ገለ ግና ምስ ጥንሲ ተኣሳስሩ ዝመጽኦን ሕማማት ኣሎ። ሓደ ሓደ እዋን እታ ጓል-ኣንስተይቲ ቅድሚ ነፍሰጾር ምኳና ዝጠራ ጥዕናዊ ጉድለት፡ ኣብ ግዜ ጥንሲ ጸገማት ክፈጥረላ ይርኢ እዩ።

ዝኾነ ኾይኑ፡ እታ ነፍሰጾር ብኢጋኒ ግበእ ጥንቃቐን ሕክምናዊ ምክትታልን ምስ እትጉበር፡ ኣብ ልዕሊኦን ኣብ ልዕሊ'ቲ ዕሽልን ክስዕብ ዝኽእል ሕልኽላኻትን ጥዕናዊ ጸገማትን ክወገድ ይኽእል እዩ።

ገለ ካብቶም ልሙዳት ምስ ጥንሲ ዝተኣሳሰሩ ጥዕናዊ ጸገማት፡-

ጸቕጢ ደም

ኣብ ግዜ ጥንሲ ዝመጽእ ልዕል ጸቕጢ ደም፡ እቲ ካብ ልቢ ናብ ካልኦት ኣካላትን መዳሕንትን ዝወሰድ ሻምብቆ ደም 'ኦርተሪ' ምስ ዝጽብብ እዩ። እቲ ዝፍጠር ልዕል ጸቕጢ ደም ግበእ ሕክምናዊ ክኽእን ብምግባር ምቁጽጽሩን ምክትታሉን ምስ ዘይኽእል ቅድሚ መዓልቲ ወይ ትሕቲ ንብር ክብደት ሰጡት ዘለዎ ዕሽል ክትዓለል ዘኽእ ተኾይሩ ዝዓለለ ሕክምና ክወሃቦ ይኽእል እዩ።

ሰኳር ኣብ ግዜ ጥንሲ

ነፍሰጾር፡ ኣብ ሳታ ብዮበት ሰኳር ክምስርሕ ምስ ዘይኽእሉ ሕማም ሰኳር ኣብ ግዜ ጥንሲ ኪጋጥም ይኽእል። እዚ ጸገም'ዚ ኣብ ደማ ልዕል ዓቐን ሰኳር ከምዘሎ ይገብር። ከም'ዚ ዓይነት ጸገም ዘጋጠመ ነፍሰጾር፡ ምስ ሓኪም ብምርድዳእ ኣብ ኣመጋገብኣ ጥንቃቐ ክትገብር ይግባእ። ምስ ጥንሲ ዝመጽእ ሕማም ሰኳር ድሕሪ ሕርሲ ይጠፍእ እዩ።

ምምራዝ ደም

ኣብ ነፍሰጾራት ዝርኢ ምምራዝ ደም (Preeclampsia)፡ ድሕሪ 20 ሰሙናት ዕድመ ናይቲ ጥንሲ ኣብ ዘሎ ግዜ እዩ ዝጋጥም። ልዕል ጸቕጢ ደምን ሕማም ኩሊትን ዝኣሳሰሩ ጥዕናዊ ጸገማት ከስዕብ ይኽእል። ከም'ዚ ዓይነት ጥዕናዊ ጸገም ዘጋጠመን ነፍሱ ጾራት ክሳብ ዝዓለለ ቀጻሊ ሕክምናዊ ሓገዝ እዩ ዝፍትለን። ኣዝዩ ሓደጋ ብምኳኑ'ውን ኑቲ ጥንሲን ኑቲ መዳሕንትን ብኢጋኒ ምእላይ ገለ ካብቲ ዝፍጠር ሕክምናዊ ሓገዝ እዩ።

ምብርዳን ጥንሲ

ምብርዳን ጥንሲ ኣብ ቀዳሞት 20 ሰሙናት ግዜ ጥንሲ እዩ ዝርኢ። ምብርዳን ጥንሲ ምስእ ጥዕናዊ ብቕዓት ኣብ ዘሎወን ነፍሰጾራት እውን ከይተረፈ እዩ ዝጋጥም። ኣብ ገለኦን እውን ጥንሲ ነም ዘሎወን ከይስተብህላ ኪጋጥመን ይኽእል እዩ። ስለ'ዚ፡ እዚ ዓይነት ምስ ጥንሲ ዝመጽእ ጥዕናዊ ጸገም'ዚ ንምክልኻሉ ዝከኣል ኣይፈተነን።

ሰኽውይም

ሰኽውይም (Anemia)፡ ኣብ ሰብኣትና ትሕቲ ንብር ቀጽሪ ቀያሕቲ ዋህዮታት ደም ምህላዎም እዩ ዘመልክት። 'ኣይሮ' ዘለዎ ሰብ ብቐሊሉ ድኾም ሰጡት ይሰምዖ። ቀጋፑ ሰጡቱ ፋሕሻው ይኸውን። 'ኣሃሚያ' ብዙሕ ጠንቅታት እዩ ዘለዎ። ከም 'ኣይረን' ዝኣሳሰለ መተኣእታ መደሃኒት ብምውሳድ፡ ነቲ ጸገም ክትፍውሶ ይኽእል እዩ። ሰኽወ ደም ብዙሕ ግዜ ኣብ ነፍሰጾራት ደቂ-ኣንስትዮ ዝኸሰት ጥዕናዊ ጸገም እዩ።

ምስ ጥንሲ ብዝመጽኡ ጥዕናዊ ጸገማት ዝዘቅዓ ደቂ-ኣንስትዮ ኣሎናት እዮን?

ኣቐዲሙ ሕዱር ሕማም ዘለወን ደቂ-ኣስትዮ፡ ቅድሚ ነፍሰጾር ምኳነን ምስ ሓኪም ክዘራረቡ ይግባእ። ምስ ሓኪም ከይተመያየጥኪ ነፍሰጾር እንተኾኒኪ ግና፡ እቲ ዝዝራረልኪ ሕክምናዊ ሓገዝ መብዝሕትኡ ኣብቲ ጥንሲ ዘድህብ እዩ ዝኸውን።

ሕማም ሰኳር መሽሓ ልዕል ጸቕጢ ደም፡ ረኽሲ፡ ብዩታዊ ርኽበ ዝመሓለለፉ ሕማማት (ንኡቡት 'ኤች. ኣይ.ቪ.')፡ ሕማም ኩሊት፡ ሕማም ምኽርኳሕ ዋሕዲ ደም - ገለ ካብቶም ኣብ ግዜ ጥንሲ ጸገማት ክፈጥሩ ዝኽእሉ ሕዱር ሕማማት እዮም።

ካልኦት ኣብ ግዜ ጥንሲ ጸገማት ጥዕና ክፈጥሩ ዝኽእሉ ጸገማት፡

ድሕሪ 35 ዓመት ዕድመ ነፍሰጾር ምኳን

ትሕቲ ዕድመ ነፍሰጾር ምኳን

ግዙእ ኣወሰፍቲ ቀመማት ኳንኳ፡ ነፍሰጾር ምኳን. . . ወዘተ ክጥቀሱ ይኽእሉ።

ሓንቲ ጓል-ኣንስተይቲ ነፍሰጾር ምኳና ምስ እተረጋገጸ፡ ጥዕናኣን ጥዕና ናይ'ቲ ኣብ ኩቡዳ ዘሎ ዕሽልን ንምዕዋሳ ግበእ ክኽእን ክትጉበር ይግባእ። ገለ ካብቶም ሓኪሞ ግና ክብቶም ምኽርታት ንምጥቃሱ፡-

=> እኹል ቫይታሚን 'ዲ'ን ፎለክ ኣሲድን ምወሳድ፡

ፎለክ ኣሲድ' (Folic acid)፡ ቫይታሚን 'ቢ' ምኳኑ እዩ ኣብ ማህጸን ዘሎ ዕሽል ኣብ መትናዊ ሻምብቆታት ጸጥሮት ከምዕበል ዝሕግዝ መኣዛ እዩ። እዚ መኣዛ እዚ ናይ ምጥናስ መደብ ካብ ዝህልወኪ እዋን ኣትሒዝኪ፡ ብዋበት ዓቐኑ ክትወስድዮ ተመሪጹ እዩ። ጥንሲ ኣብ ዝሓዝኩሉ እዋን ክትጅምሮ ከም እትኽእሊ እውን ክኢላታት ይገልጹ እዮም። እቲ ጥንሲ ክሳብ 12 ሳምንታት ዘቐጽር ክወሰድ ይኽእል።

ቫይታሚን 'ዲ' (Vitamin D)፡ እቲ ዕሽል ተረርን ጥዕና ዘለዎ ኣዕጽምቲን ኣሰናንን ከምኡ'ውን ጭዋዳ ከምዕበል ይሕግዝ፡ መጠን 'ካልሲዩም' ከምኡ'ውን 'ፎስፈይት' ኣብቲ ዕሽል የመሓራርዮ፡ ቫታሚን 'ዲ' ብመልክዕ መተኣእታ ከኒናታት ይዳሎ እዩ። እታ ነፍሰጾር ዋሕዲ ናይዚ መኣዛ እዚ ከም ዘለዋ ምስ እትግዝዝቡ ናብ ሓኪም ብምኻድ ክትወስዶ ይኽእል እዩ።

* ቀጋፑ ሰጡታ ምስ ዝፍሕሽ፡ ምስ ዝደርቕ ከምኡ'ውን

* ብዙሕ ግዜ ኣብ ገዛ ተግቢጣ ብምወዳል፡ እኹል ጹሓይ ብርሃን ትረኽብ ከምዝጥላ ምስ እትግዝዝቡ ዋሕዲ ቫይታሚን 'ዲ' ከይህልዋ ናብ ሓኪም ብምኻድ ዘድሊ ምኽሪ ክትረኽብ ትኽእል እዩ።

=> ነፍሰጾር ንጥፍቲ ክትከውን ይግባእ

ነፍሰጾር ኮይና እንተደኣ ተረጋጊጽ ትወዕል ኩይና፡ ንጥዕናኣን ንጥዕና ናይቲ ኣብ ኩቡዳ ዘሎ ዕሽልን ጸቢቕ ኣይፃዕዝን።

ተረደዋን ዝወሰላ ነፍሰጾራት፡ ልዕሊ ንብር ክብደት ሰጡት ከምዕበላ ዘለወን ተኽእሎ ዝሰዓለ እዩ፡ ብሕምም ሰኳር፡ ሕጽረት እስትንፋሱ ቃዝ ዓንዲ ሕቑን ሃርሃታ ደምን ክጥቀዓ ይኽእል እዮም።

ምወሰወሰ ኣሳት ናይ ምኳየድ ልምዲ ዘለኪ ምስ እትኾኒ ድሕሪ ጥንሲ'ውን ነቲ ምወሰዋስ ከተኣይደዮ ይግባእ። ንወሓትን ክብደትን ናይቲ ተኣይደዮ ምወሰዋስ ኣሳት ምስ ሓኪይም ተመያይጥኪ ክትልክዕዮ ከም ዘለኪ ግና ኣስተብህል።

ምወሰዋስ ኣሳት ናይ ምዝውታር ልምዲ ዘይብልኪ ምስ እትኾኒ፡ ምወሰዋስ ኣሳት ኣብ ዙኪይዳ ክሰዩት ክትኣትዊ ዘድሊ እኳ እንተዘይኮኑ ንጥፍቲ ክትገቲ ከም ዘለኪ ግና ኣይትዘንግዒ። ምስ ዓቐምኺ ዝኸኑ ብቕዓሪ ምገዳዝኑ ኮፍ ኢልካ ኣእዳወትን ኣኢጋርትን ምንቅስቓስን ዝኣመሳሰሉ ምወሰዋስ ኣሳት ክትጉበሪ ትኽእሊ።

ነፍሰጾር፡ ኣብ ሰመን ኣርባዕተ ሳዕ ገ30 ደቓይቕ ዝጸንሕ ፍኽሰ ዝበለ ምወሰዋስ ኣሳት ከተካይድ ይግባእ።

=> ኣብ እትወሰድዮም መንበታት ኣድህኖ ምግባር

ገለ ዓይነት መንበታት ብቐሊሉ ስለ ዝበኣሽወ፡ ረኽሲታት ክፈጥሩ ይኽእሉ እዮም። እዚም መንበታት 'ቶክሶፕላስሞሲስ' (toxoplasmosis) ይበሃሉ። ገለኦም ከም 'ሳልሞኔላ' (salmonella) ዝኣመሳሉ ጀርምታት፡ ንመግቢ ብምምራዝ ከበድ ጥዕናዊ ጸገምት ከስዕቡ ይኽእሉ። ገለ መንበታት እውን ልዕል ትሕዝዩ ቫይታሚን 'ኤ'ን 'ሚርኩሪ'ን ስለ ዘለዎም ንደረጃ ዕቡዃት ናይ'ቲ ዕሽል ይሃቡዩ እዮም።

=> ምንቅስቓስ ናይ'ቲ ዕሽል ምክትታል

ምንቅስቓስ ዕሽል - እቲ ቀንዲ መሐበሪ ኩነታት ጥንሲን ዕሽልን እዩ። ነፍሰጾር ካብ 24 ሳምንታት ንደሓር ዘሎ ናይ ጥንሲ ግዜ ኣትሒዙ ንምንቅስቓስ ናይቲ ዕሽል ብዮበት ከተደህበኡ ይግባእ። ምንቅስቓስ ናይቲ ዕሽል ምስ ዝነድሓ፡ ናብ ሕክምና ብምኻድ ክበት መርመራ ክትገብር ኣለዋ።

=> ግበእ ቆሓሊታ ኣብ ኣገባብ ኣደቓቕሓ

ነፍሰጾር ብፍላይ ድሕሪ ሽዓሻት ኣዋርሕ ግዜ ጥንሲ፡ ኣብ ኣገባብ ኣደቓቕሓ ግበእ ኣድህኖ ክትገብር ኣለዋ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ብሕቑእ ምድቃስ ምስ እተዘወትር፡ ዝሞተ ናጽላ ክትወልድ ዘለዋ ተኽእሎ ብዕጽሬ ከም ዝዘይድ መጽናዕትታት የመልክቱ። ነፍሰጾር ብሰቦ ክትድቅስ ከም ዘለዋ እዩ ዝዋሃር።

=> ዘይገበር ምልክታት ነዚ ጋጥሞ ግበእ ቆሓሊታ ምግባር፡

ነፍሰጾር ኣብ ግዙእ ናብ ሕክምና ብምኻድ ግበእ መርመራ ምስ እትገብር፡ ኪጋጥሞ ዝኽእል ጥዕናዊ ጸገምት ንምክትታል ኣዲ-ጋሚ ኣይኮውንን። ንጥዕናኣን ጥዕና ናይ'ቲ ኣብ ኩቡዳ ዘሎ ዕሽልን ንምሕላው፡ ባዕላ ኣብ ገዛኣ እትገብሮ ምክትታል ከም ዘሎ እውን ከተስተብህል ይግባኣ። እዚም ዝስዕቡ ምልክታት፡ እቲ ዕሽል ጸገሮ ከም ዘጸለ ዝሕብሩ እዮም።

* ምፍሳስ ደም ኣብ ርሕሚ፡

* ቃዝ ኣብ ግዜ ሽንቲ፡

* ሃንደበት ዝመጽእ ቀጻሊ ቃዝ ከስዕቡ

* ዘይገድፍ ከበድ ሕማም ርእሲ፡

* ተደጋጋሚ ረሃጽ ኣብ ገጽ፡ ኣድን እግርን

* ሕወዝወዝ ምባል፡

* ተደጋጋሚ ሳዕሳ ኣብ ኣድን እግርን

* ምዝሓል ወይ ምጉዳል ምንቅስቓስ ዕሽል. . . ወዘተ።

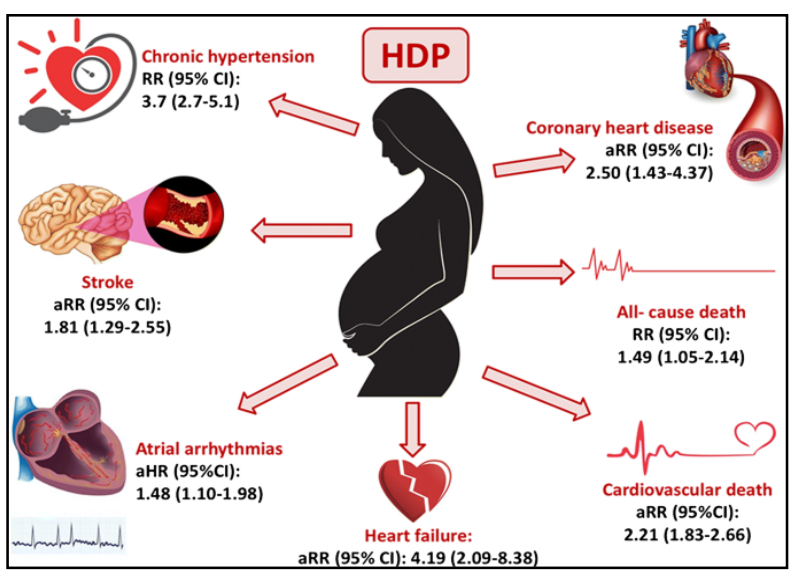

ሕብራዊት ብርዒ

ሃብተሚካኤል ዕቑባስላሴ

ክእለት ኣዘራርባ

ናይ ምዝራብ ዓቕምና፡ ብዘተፈላለየ ኣገባብ ይምዕብል። ንዝራት ክንገልጸም ከኣ ብዙሕ ሜላታት ኢና እንጥቀምሊ። ንዝራት ብሚላ ክትገልጸም እንክሰኻ ከኣ ዝያዳ ይምረጽ።

ሓደ ካብ ኣሰራርሕ ምብህሊ ዝኸኑ ረቛሒ፡ ‘ልክዕት’ ምዝውታር’ዩ። ሓሳባትካ ሓጺርን ብሩህን ብዘየኽእል መንገዲ ምቕራብ ኣገዳሲ’ዩ። ዋላ’ውን ከተረድእ ኣብ እትደልየሉ እዋን ብዘሓጺረን ዝጠራን መንገዲ ገይርካ ከተቕርቦ ምኽኣል ተመራጺ’ዩ። ንገለኡ ሰብ ‘ሓጺር’ ዘረባ ማለት ንሓደ ሰዓት ምዝራብ ማለት ክኸውን ይኽእል’ዩ። ገለኣም ሰባት ክዘረቡ ወይ ከዕልሉ ከለው፡ ይትረፍ ንኽእዝረብ ንኽእሰምዕ’ውን ዕድል ኣይህቡኾንየሉ። ንገለ ሰብ ሓጺር ዘረባ ማለት፡ ‘ሓድ ኽልተ’ ቃል ምዝራብ ክኸውን ይኽእል’ዩ። ሓጺርን ብዙሃን ዝኾነ ኣገባብ ዝርድብ መተኣኣታ የብሉን። ሰባት’ውን ዝያዳ ክንዲ ዕድል ናይ ምዝራብ ተረኺቡ ኢልካ ሃዊሕን ዝተሓለኸበን ኣገባብ ምጥቃም “ልክዕ” ብመጠርር እቲ ዘሎ ትጽቢት ዝኸይድ መንገዲ ገይርካ ሓሳባትካ ምቕራብ ኣገዳሲ’ዩ። ዋላ’ውን ከተረድእ ኣብ እትደልየሉ እዋኑ

ምልክት

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ከሳስቲ: ወረሃፍ/ሃርት ስምስም ሞኃዘቢ ስብሑቱ 1.ኸፍ/ሃር/ ኣቶ ግደይ ሞኃዘቢ ስብሑት ተተኳኢ. ወዱ ኣቶ ሃይለ ግደይ ሞኃዘቢ ወረሃፍ/ሃር ኣቶ ካሕሳይ ሞኃዘቢ ተተኳኢ. ወዱ ኣቶ ስልጣን ካሕሳይ ሞኃዘቢ፤ ተኸሳስቲ: ወረሃፍ/ሃርት ስምስም ሞኃዘቢ ስብሑቱ 1.ኸፍ/ሃር/ ኣቶ ግደይ ሞኃዘቢ ስብሑት ተተኳኢ: ደቁ
1.1 ኣቶ መንሽ ግደይ ሞኃዘቢ 1.2 ወ/ሮ ትርሓስ ግደይ ሞኃዘቢ ወከል ሃይለ ግደይ ሞኃዘቢ 2.ኸፍ/ሃር ኣቶ ካሕሳይ ሞኃዘቢ ስብሑት ተተኳኢ: ደቁ 2.1 ዮሃ ካሕሳይ ሞኃዘቢ 2.2 ኸፍ/ሃር ሞኃዘቢ የወዛኽስ ካሕሳይ 2.2.1 ኣብ የወዛኽስ ካሕሳይ 2.2.2 ት/ዕ ርብል የወዛኽስ ካሕሳይ 2.2.3 ኣማኑኤል የወዛኽስ ካሕሳይ 2.2.4 ኣርኔማ የወዛኽስ ካሕሳይ 3 .ኸፍ/ሃር መለስ ካሕሳይ ተተኳኢ: ደቁ 3.1 ሳብ መለስ ካሕሳይ 3.2 የርዳናስ መለስ ካሕሳይ 3.3 ፍዋሪ መለስ ካሕሳይ ወከል ስተብርሃን ኃጊሖብ 3.4 የርዳናስ መለስ ካሕሳይ ተኸሳስቲ: ቁ3.2 የርዳናስ መለስ ካሕሳይ 3.4 የርዳናስ መለስ ካሕሳይ ኣድራሻኽን ስለዘይተፈልጠ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕኩም ንጋ23/6/23 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ቁ35 ቅረቡ፤ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይኩን ኣብ ዘለኹኽሉ ክረአ ምኃኑ ኃፍልጥ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ፓራዲዞ

ወ/ሮ ርግበ ተኽሊት ክፍሉ ቦልቤተይ ሚጀር የወዛኽስ ገብረእግዚኣብሄር ስለዘተሰወኑ ንጎይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓስወለይ፤ 4 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኃናም ደረጋጽሉም ስለዘበሃሉ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን10/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ማይ ተመናይ

ኣቶ መሱ ወልዱ ገብረኃናስ ኣበል ገብረኃናስ ዳንኤል ገብረኃናስ ኣዴና ጸገወይኒ ገብረሚኣኤል ደስሳይ ስለዘዀሪፈት፤ ኣብ ማይተመናይ ዝርከብ ዘይንቀሳቐስ ንብረት 122.50 ት/ሜ 4 ቀንዲ ክፍሊታት 3 ተሓጋጋዚ ዝኾኑ እቲ ናታ ብጽሕፈት ብዝዀዋ ዝበደሪትልና ነጽድቀልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን5/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ወ/ሮ ጸገይሽሽ ተኽሩይ ተድላ ኣደና ስተኪዳን ሳህለ ተማኑ ስለዘዀሪፈት፤ ኣነ ምስ 1መዋቲ ሓወይን 3 ተተኳኢትን ወረስቲ ምኃናና ደረጋጽሉና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ 7/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ጸጸራት

ወ/ሮ ስተኣዊት ካሕሳ፤ ደቀይ ምሕረት ፍነሃዊ ሳራ ፍነሃዊን ስለዘዀሪፈ፤ ኣነ ጥራይ ወረሳት ምኃኒይ ደረጋጽለይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን4/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ወ/ሮ ዛይድ ይሕድኑ ኣዴና ሰስ ፍነሃዊ ስለዘዀሪፈት፤ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምኃናና ደረጋጽልና ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን4/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ኣኽርያ

ከሳሲ. ቢንያም ማርያ፤ ተኸሳሲት ወረ/ሃሪት ንግስቲ ሃብተሚኣኤል 1.ኣስቴር ማርያ 2.ፓውሎ ማርያ 3.ሰልሻና ማርያ 4.ርማና ማርያ ክሲ. ተመሳሳዪ ስለዘሎ፤ ብኣካል ወይ ብኢንዋዊ ወከል ን3/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፤ እንተዘይቀሪብኩም፤ ጉዳይኩም ኣብ ዘለኹኽሉ ክረአ ምኃኑ ኃፍልጥ፤

ኣቶ መሉጌታ ጸጋይ ገብረሚኣኤል ኣደይ ዝቸኾን ገብረሚኣኤል ስለዘዀሪፈት፤ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን6/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ሰምበል

ወ/ሮ ምብራቕ ዑቕባዚ ፍቁር ኣሞይ ኣብ ፍቁር ስለዘዀሪፈት፤ 2 ህልዋት ኣሕዋታን 2 መወትቲ ተተኳኢ: 13 ደቆምን ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽልና ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን3/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ጎዳይፍ

ኣቶ ኣርሚያስ ሳሚኤል ብርሃ፤ ኣቦና ሳሚኤል ብርሃ ገብረማርያምን ኣዴና ጸዮን ሚኣኤል ሃይለን ስለዘዀሪፈ፤ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኃኒ የረጋጽልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን26/06/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ሰላዕ ዳዕሮ

ኣቶ ጳውሎስ ገብረእግዚኣብሄር ፍነሃዩ ኣቦና ገብረእግዚኣብሄር ፍነሃዮን ኣዴና ኣብ ፍነሃዩ ባዩሩን ስለዘዀሪፈ፤ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ 6/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ቤት-ፍርዲ ዞባ ደቡብ ዓዲ ኂሳ

ዳዊት ሃይለ ዘሀሁን ምባል ተሪፉ፤ ዳዊት ኪዳ ወልደየወዛኽስ ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን7/7/23 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቅረቡ፤

ትሕቲ ዕደመ ደለና ወልደሚኣኤል ንገሰ ምባል ተሪፉ፤ ያዜት ወልደሚኣኤል ንገሰ ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን7/7/23 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቅረቡ፤

ከሳሲት ወ/ሮ ናዝሬት ሃ/ሚኣኤል ገ/ስላሴ፤ ተኸሳሲ. ኣቶ የሩስ ፍነሃዩ ሚከኣሌ ናይ ሓዳር ክሲ. ቀረብኪ ስለዘሎ፤ ብኣካል ወይ ብኢንዋዊ ወከል ን6/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፤ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይካ ኣብ ዘለኹኽሉ ክረአ ምኃኑ ኃፍልጥ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ 02 03 04

ጽረት ጊንዳዕ

ኣቶ ቦራኺ. ገብረማርያም የዕቡዩ፤ ኣደይ ስተብርሃን ተሰራ ወልዱ ስለዘዀሪፈት፤ ኣነ ምስ 1ህልው ሓወይ 1 መዋቲ ተተኳኢ: 2 ደቁ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን2/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ ን/ዞ/ ዓዲ ተከሌዛን

ወ/ሮ ኣድሓኑ ኒጋሲ. ሰኣሉ፤ ቦልቤተይ ኣቶ ወልደስላሴ ባህታ ዕዋል ስለዘዀሪፈ፤ ንጎይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓስወለይ፤ 6 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽሉም ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን30/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ዞባ ዓንሰባ ዓዲ ተከሌዛን

ኣቶ ተኸስተ ኣብርሃ ተከኤን ወ/ሮ ኣበባ የዕቡዩ ተ/ማርያምን ወደና የናስ ተኸስተ ኣብርሃ ስለዘተሰወኑ ንሕና ወለዱ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽልና ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን6/7/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ቤት-ፍርዲ ዞባ ዓንሰባ ከረን

ወረሃፍ ማርማጼን ጸገዩኣብ ወልደኽኢኤል፤ 1.ወ/ሮ ጸጋይ ማርማጼን ጸገዩኣብ 2. ወ/ሮ ምጽላል ማርማጼን ጸገዩኣብ ተጸዋዕቲ: 1.ሓረጉ ተወልደመደህን 2.ኣቶ ገርኣዮ ማርማጼን ጸገዩኣብ 3. ኣቶ መሬሕ ማርማጼን ጸገዩኣብ 4. ኣቶ ብርሃ ማርማጼን ጸገዩኣብ 5.ወ/ሮ ሓጺስ ማርማጼን ጸገዩኣብ 6. ወ/ሮ ኣስመረት ማርማጼን ጸገዩኣብ 7.ወ/ሮ ሰዓም ማርማጼን ጸገዩኣብ 8. ኣቶ ኣምልሳም ማርማጼን ጸገዩኣብ 9.ኣቶ መርዓዊ ማርማጼን ጸገዩኣብ 10.ኣቶ ምነዋና ማርማጼን ጸገዩኣብ 11.ወ/ሮ ኣብርሃት ጸገዩኣብ ተጸዋዕቲ: ወረሃፍ ማርማጼን ጸገዩኣብ ወልደኽኢኤል፤ ኣቶ ኣምልሳም ማርማጼን ጸገዩኣብ ኣቶ መርዓዊ ማርማጼን ጸገዩኣብ ናይ ወርሲ ምቅሊት ኣቕረበን ስለዘሎዉ፤ ብኣካል ወይ ብኢንዋዊ ወከል ን29/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፤ እንተዘይቀሪብኩም፤ ጉዳይኩም ኣብ ዘለኹኽሉ ክረአ ምኃኑ ኃፍልጥ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ከባቢ 03 ከረን

ወ/ሮ ሸዊት ገብረሚኣኤል ምናሲ፤ ወከል ወ/ሮ ብሪ ዑቕባጽዮን ንገሱ ተጸዋዒ ኣቶ መርዓዊ ጴጥሮስ ሓሰመ ናይ ሓዳር ክሲ. ቀረብኪ ስለዘሎ፤ ብኣካል ወይ ብኢንዋዊ ወከል ን29/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረቡ፤ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይካ ኣብ ዘለኹኽሉ ክረአ ምኃኑ ኃፍልጥ፤

ቤት-ፍርዲ ዞባ ዓንሰባ ሓጋዝ

ተኸስተገዝኩ ገብሩይ ኣልመዳይ ምባል ተሪፉ፤ ተኸስተገዝኩ ገብሩት ኣልመዳይ ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን14/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ቤት-ፍርዲ ዞባ ጋሽ ባርካ ባረንቱ

ዘሰሽ ገብሪሄወት ሳርያም ምባል ተሪፉ፤ ዘሰሽ ምሪጭ ተኾመ ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን28/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ሶሚር ዑመር ዕብደላ ምባል ተሪፉ፤ መርሃዊ ተኸሳይ ንገሰ ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን22/6/23 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቅረቡ፤

ሰዓም ረዘ ሕሩይ ምባል ተሪፉ፤ ሰዓም ሕሩይ ምነዋና ተዋሂሉ ይተኣረመሳይ ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን28/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ መንሽብ

ወ/ሮ ኣምና ኣሕመድ እድረሱ ቦልቤተይ ሙሓመድ ሓጅ ኣይም ስለዘተሰወኑ ንጎይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓስወለይ፤ 5 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽሉም ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን25/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ተሰነይ

ተኸስማርያም ኪዳኑ ቦልቲ ቤተይ እነዞኦምን ፍነሃ ስለዘዀሪፈት፤ ንጎይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓስወለይ፤ ወላዲታ ወ/ሮ ኣስቅሉ ትክእ ወረሳት ናይ ጓል ምኃና ደረጋጽለ ስለዘበሃ፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን16/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ዞ/ደ/ቀ ባሕሪ ብሌን ኮማ ዓሰብ

ኣቶ መሳፍን ገብረእግዝኣብሄር፤ ቦልቤተይ ጸገ ወልዳይ ወልደጋብር ስለዘዀሪፈት፤ ንጎይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓስወለይ፤ 3 ደቅና ድማ ወረስቲ ምኃኒ ደረጋጽሉም ስለዘበሃት፣ ዝቃወም እንተሉ፤ ን29/6/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቅረቡ፤

ምስጋና

ብዕረፍቲ: ኣዚና እነፍቅሮ ወድና ናህ ኤፍሬም ፍነሃዩ ተቐዳዳማይ ብዘክሊታ ጋንታ ናትና ዝተሳመሳ መረር ሓዘን እናገለጽና፣ ነሱብ መቃ መቓብር ጸጸራት ብምሳድ ዘቃብርኩምና፣ ኣብ ገዛ ብምምልሳስን ካብ ወጽእን ወሳጠ. ሃገርን ቴሌፎንን ብምደዋልን ዘጽናናዕኩምና ቤተሰብን ፈተውትን ሕሊም ኣይተርስኩ የቐንጀልና እናበልና ሓዘና ነምግዘጽና ንገልጽ፤

ኣቡኡ ኤፍሬም ፍነሃዩ (ገቦ)
ኣዳኡ ወ/ሮ ዓወት ኣፈወርቂ

ብሰም ነሃር ተሰፋማርያም ኣስገዶም ተሰራ ዝተመዝገቡ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ቦሪክ ምምስ/ቁጥት ሎት ቁ.23 ፓርሰል ዝርከብ ብመለለዩ ቁጽብረት 1/008982 ተመዝጊቡ ዋንኡ ናይ ዝተረጋገጸ ገዛ ማቅለዊ ሊብሪ ስለዝጠፍኣኒ፤ ዝርከበ ወይ ድማ ብሰዳ ሐዘዙ ዝብል እንተሉ፤ ብቁልልኒ. 07116975 ክትሕብሩኒ፤ እንተዘይኮይኑ፤ መተኣኒታ ልብሪ ክሓትት ምኃኒይ ኢሕብር፤

ኣቶ ሊላይ ተሰፋማርያም ኣስገዶም
ወከል ኣቶ መሱ መሳ ድሪር

ምልክታ ጨረታ

ከባቢያ ስርሓት ሓጺጋን ፀገዲይትን ሰዋገል፤ ኣብ ትሕተኡ ንዘመሓደሩ ኣባላት ከፅሶ እግርን ተቐዳደምቲ ብክሊታን ንዘወፅል መገበ. ንዘዳልወ. ግዳሳት ተጫረትቲ ይዕድምኑ፤

ተጫራቲ ከምልኦን ክፈልጦን ዘለዎ ነጥብታት፤

* ናይ 2019 ዝተሓደሰ ፍቓድ ዋኒንን ናይ ዓመት 2021 ክሰራንሽን መንክት ወረቐትን ከቕርብ ይግባእ፤
* ተጫራቲ ብወሕዱ ናይ 3 (ሰለስተ) ዓመት ተመኩሮ ዘለዎ፤
* ተጫራቲ ዘቕርቦ መጫረቲ ዋጋታት ብሰታሪት ዓሺጉ ኣብ ቤት ጽሕፈት ከባቢያ ስርሓት ሓጺጋን ፀገዲይትን ሰዋገል ክፍሊ. ንገዲ፤ ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት የሕጉቡ፤
* ናይ ጨረታ ሰነድ ናቕፋ 50.00 (ሓምሳ ናቕፋ) ዘይምለስ ብምኽፋል ካብ ቤት ጽሕፈት ክፍሊ. ንገዲ ምውሳድ ይኽእል፤
* ተጫራቲ ንመኽበሪ ጨረታ ናቕፋ 100,000.00 (ሓደ ሚእቲ ሽሕ ናቕፋ) ቼክ ብሲ.ፒ.ኦ ዝተዳለወ ትሕጎ የትሕቡ፤
* ተጫራቲ ሃገራዊ ግቡኣት ዘግለኦ (ዝሬጸመ) ወይ ዘይምልኩዑ ምኃኑ ካብ ሚ/ሪ ምክልኻል ስታፍ ምምሕዳር ዝተዋህበ መረጋጺ ከቕርብ ይግባእ፤
* ምልክታ ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጽሉ ዕለት ኣትሒዙ ን10 ተኸታታሊ. ናይ ስራሕ መዓልታት ክፉት ኮይኑ፤ ንጽባሒቱ ኣብ ናይ ስራሕ መዓልቲ ሰዓት 10:00 ቅቀ

ተጫራቲ ወይ ሕጋውያን ወኪሎም ኣብ ዘለወሉ ኣብ ቤት ጽሕፈት ትቕል ይኽፈት፤

* ከባቢያ ስርሓት ሓጺጋን ፀገዲይትን ሰዋገል ዝተሓሸ ኣማራጺ እንተድኣ ረኺቡ፤ ዝ. ጨረታ ዝ. ብሽፈል ወይ ብምሉእ ናይ ምስራዝ መሳሉ ዝተሓለወ እዩ፤

ከባቢያ ስርሓት ሓጺጋን ፀገዲይትን ሰዋገል ኣስመራ

ስፖርት

ተስፋልደት መብራህቱ

ሂምቦል ኣንጸባሪቓ

ወተሮባዊ ውድድራት ክፍልታት ሚኒስትሪ ምክልኻል ብረበነ 7 ሰ/ወን ብዋወታታት ከነሶ እግርን ከነሶ መርገብን ቀጺሉ ነይሩ። ኣቐዲማ ኣብ ከነሶ እግሪ ብደቂ ኣንስነዋ ናይ 3ብ0 ዓወት ዘመዝገበት ሂምባል ኣብ ከነሶ መርገብ ምስ ኣቡሓኒ ብኽልተኡ ጸታ እያ ተራኺቡ፣ ብደቂኣንስነዋ ኣቡሓኒ 2ብ0 ክትዕወት እንዝሉ ኣብ ናይ ደቂ ተባዕነዋ ግን ብኣሰልጣኒ ንብራይ ግደ እትእለ ሂምባል እያ ኣብቲ ሚዜኖ ብቕዓት ዝሰበረሉ ግጥም እዝን ጋንታታት ብዋቢብ ወጽኢት 3ብ2 ብምዕዋት ንደገፍታ ኣሐገሳ ።

ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ስታድየም ካምፕ ቼቸሮ ሓደ ጸወታ እዩ ኣስዒሉ፣ ጋንታታት ሓለቦትን ዒታሮን ብዘሩብ ዝተሰዀደ ጸወታ ኣብ ዙዩዳሉ ሓለቦት እያ ብመንገዲ ኣማኑኤል ሓጎስ ብዘረኸበታ ፍጹም ቅሳዕ መቐጸልቲ 1ብ0 ክትዕወት

ክኢሉ፣ እዚን ጋንታታት ብሓመተ/ወን ኣብ ኣስመራ ቦቲዮሪል ኣብ ከነሶ መርገብ ተራኺቦን ነይሮን እዮም፣ እዚ ግጥም ዓታሮ ዝተደበነትሉ ኢጋጥሚ እዩ ነይሩ - ብበሬሕ ወጽኢት 3ብ0 ክትዕወት ክኢሉ፣

ስፖርታዊ ውድድራት ክፍልታት ሚኒስትሪ ምክልኻል ሰሚ ዓርቢ'ወን ብኽልተ ዓይነት ውድድራት ቀጺሉ ክወሃል እዩ፣ በዚ መሰረት፣ ኣብ ከነሶ መርገብ ዓራግ ምስ ሂምባል ብኽልተኡ ጸታ፣ ኣብ ከነሶ እግሪ ድማ እታ ከይተሳሰረት ትግስጋስ ዘላ ክሳብ ሳብር ምስታ ኣብ ልሳሊ ዓታሮ ዓወት ዘመዝገበት ሓለቦት እያ ብናይ ደቂ ተባዕነዋ ተወኪላ ውድድራታ ከተካይዳ እያ።

ሊቨርፑል ንማክ ኣለስተር ወዲኦትሉ

እንግሊዛዊት ክሳብ ሊቨርፑል ንኣከፋፋሊ ብራይተን ማክ ኣለስተር ናብ ኣንፊልድ ከም ዘምጹኦ ወግዓዊ መርገብ ሓቢሬታ እታ ጋንታ ኣፍሊጠ፣ እዝ ጋንታ፣ ዝኒ ኣርጀንቲናዊ ተጻዋታይ ብ35 ሚልዮን ፓውንድ ከም ዝዘደገፍዎ እቲ ሓቢሬታ ዘረደኣ፣ ይኹን'ምባር፣ እዚ መጠን ገንዘብ ናብ 55 ሚልዮን ፓውንድ ክጸርግ ከም ዝኽእል ይሕበር፣ ወዲ 24 ዓመት ማክ ኣለስተር፣ ሚልዮ ብራይተን ወድዩ ኣብ ዝተጻወተለን 112 ጸወታታት 20 ሽዮታት ኮመዚዮብ ከም ዝኸኣለ ይፍለጥ፣ ንሱ ሓደ ካብዩም ብራይተን ኣብ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ሻዳሻይ ተርታ ሐዛ ውድድራ ብምዝዝም ኣብ ውድድር ከነሶ እግሪ ኣወርጃ ክትሳተፍ ልዑል ኣስተዋጽኦ ዝገበሩ ምኑኑ'ዩ ዝዕመሎ፣ ብዘይ'ዝ እቲ ተጻዋታይ፣ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲና ተዋዲቲት ዋንጫ ዓለም 2022 ክትካወን ዓቢ ግደ ተጻዊቱ እዩ፣ ማክ ኣለስተር ክልቲኣን ጋንታታት ድሕሪ ምስዓምዓን ንኣዝጠሸታት ኣብ ዝዘሮ መብርሂ፣ "ሕልመይ ሰሚረ፣ ምስ ዓባይ ጋንታ ተጸንቢረ ኣለኹ፣ ምስ ሓደጸቲ ደቂ ጋንታይ ክራኸብ ከኣ ከሉ ሃገር ብቕልጠፍ ክውሰኽ እጸብ ኣለኹ" ክብል'ዩ ተዛረበ፣ ኣሰልጣኒ ሊቨርፑል ጀርገን ክሎፕ ኣብዚ ክረማት ጀምስ ማልነር፣ ናቢ ከይታን ቻምባርሊንን ካብ ኣንፊልድ ክፈነዉ ብምኻናምዃ መስዋር ምስፍሓሉ ከተማሪሪ ወሰኑ ከም ዘሎ'ዩ ዝሕበር፣ እዚ ኣሰልጣኒ ንእንግሊዛዊ በሊንግሃም ናብ ኣንፊልድ ከምጹኦ ሓሳቡ'ኳ እንተነበረ ጸኒሑ ግን ብሰሃዲ ክብሪ ዋጋኡ ሓሳቡ ክቕይር ከም ዝተገደደ ኣይርሳሕን፣ ማክ ኣለስተር ኣብ 2019 እዩ ካብ ኣርጀንቲና ጃኒያርስ ናብ ብራይተን ተጸንቢሩ፣ እዚ ማልያ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲና ወድዩ 16 ጸወታታት ዙዩደ ተጻዋታይ፣ ኣብ ዋንጫ ዓለም 2022 ሃገሩ ብሃገራዊት ጋንታ ሰውዲ ዓረብ ክትርታዕ ከለኻ እንተዘይተሳዕረ፣ ኣብ ገቐጸሉ ሽዱሽት ጸወታታት ግን ቀዳማይ ተጸዋኒ ማእከል ማዳ ክኸውን ከም ዝዘቐዐ ይፍለጥ፣ ብሰለስ ኣብ መርሲሳይድ ሕቡምናዊ መርመራኡ ዙዩደ ማክ ኣለስተር፣ ምስ ሊቨርፑል ክኸብ 2028 ዘጽንሖ ወሰል ክፍርም'ዩ ተሰዋሚው ዘሎ።

በሊንግሃም ምስ ማድሪድ ተጸንቢሩ

ሰዳሳዊት ሪያል ማድሪድ ንእንግሊዛዊ ጃድ በሊንግሃም ናብ በርናቡ ከተምጽኦ ምስ ብዙሓዩ ዶርቲሞንድ ከም ዝተሰምመዐት ተፈሊጡ፣ ማድሪድ፣ ዝኒ ተጻዋታይ ብ113 ሚልዮን ፓውንድ ናይ ሽዱሽት ዓመት ወሰል ከም ዘረረመቶ እዮን ማዕከናት ዜና ስፖርት ዝገልጾ ዘሎዉ፣ ኣብ ቀዳማይ ክፍሊት 88.5 ሚልዮን ፓውንድ ክትፃፍል ተሰዋሚዑ ዘሎ ማድሪድ፣ ነቲ ተጻዋታይ ኣብ ዝመጸእ 10 መዓልታት ምስእ ብምስእ መሰርሕ ምስየገጹ ክትውድኦሉ ምኳና ተረጋገጹ ኣሎ፣ ብዙሓዩ ዶርቲሞንድ ዝተረፉ 25 ሚልዮን ፓውንድ ምስ ብቕዓት እቲ ተጻዋታይ ብምዝምድ ኣብ ቀጻሊ'ያ ክትወስኖ፣ እቲ ተጻዋታይ ኣብ ዝሓለፈ ሳምንታት ተደጋጋሚ ናይ ብርኪ መጉጻእቲ ኪጋጥሞ ከም ዝጸንሐ ይፍለጥ፣ በዚ ኸኣ ኣብ ከተማ ማድሪድ ሕቡምናዊ መርመራ ከይገበረ እቲ መሰርሕ ምስየገጹ ርገጽ ኣይክወንን'ዩ፣ እቲ ተጻዋታይ፣ ብሰሃዲ እቲ መብጣሕቲ ከም ዘድልዮ ዝገልጽ ዘሎ ናይ ብርኪ ማህደሮ ምስ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝ ኮይኑ ኣብ መጻረይ ዋንጫ ኤወርጃ ኣንጽር ሃገራውያን ጋንታታት ማልታን ሶሚን መቐደንያን ኣይክጸወትን'ዩ፣ ኣሰልጣኒ ሪያል ማድሪድ ካርሎ ኣንቸሎቲ፣ ዝ.ወዲ 19 ዓመት ኣከፋፋሊ ካብ ሃዊሕ ኣትሒዙ ዓይኑ ከም ዘውደቖሉ ይፍለጥ፣ ማንቸስተር ሲቲን ቸልሲን ዝ.ተጻዋታይ ጠሚተንኣኻ እንተነበሩ፣ እታ ንምወሩኑ ብናህሪ ትጎይይ ዝነበረት ግን ሊቨርፑል እያ ነይሩ፣ ይኹን'ምባር፣ እታ ጋንታ ዋጋ እቲ ተጻዋታይ ኣሰንበድዋ ዝሓለፈ ወርሒ ሚያዝያ ኣዳ ከም ዝኸሓበት ኣይርሳዕን፣ ዝሓለፈ ዓመት ማንቸስተር ሲቲ ብመንገዲ ኣርሊን ሃላንድ ምስ ዶርቲሞንድ ብዘዘጠረቶ ዝምድናን ንዝሊንዝም ንምፍራም ተቓዕዋ ነይሩ እዩ፣

በሊንግሃም ኣብ 2020 እዩ ገና ወዲ 16 ዓመት ከሎ ካብ በርሚንግሃም ናብ ብዙሓዩ ዶርቲሞንድ ተጸንቢሩ፣ ናብ ስታድየም ሲግናል ኣይዱና ፓርክ ካብ ዝመጸእ ከኣ ብሰጽ ብቕዓቱ ከንጸባርቕ ኣይተሸገረሉ፣ ንሱ ምስ'ዚ ሰሚ ዓመት ድሕሪ 12 ዓመት ንሬሰማ ግዜ ጸዋእ በንደስ ሊግ ክትወስድ ተቓዕዋ ዝገበረት'ሞ ልብ ዝተሳበረት ክሳብ ዝተጻወተለን 132 ጸወታታት (ኣብ ሰሰስተ ወቕቲ) 24 ሽዮታት ኮመዚዮብ ክኢሉ እዩ፣ በሊንግሃም ኣብዚ ዓመት ማልያ ዶርቲሞንድ ወድዩ ኣብ ዝተጻወተለን 42 ጸወታታት፣ 14 ግዜ ሽዮ ኮመዚዮብ ከም ዝኸኣለ ሰሙዳት እታ ጋንታ የረድኡ፣ በሊንግሃም፣ ሽልማት ብሕጽ ተጻዋታይ በንደስሊጋ ከም ዝዝተረ ዝፍለየ ኮይኑ፣ ኣብ ታሪኽ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤወርጃ እወን እቲ ዝበዝሐ ሽዮ ዘመዝገበ ዝኾነ እንግሊዛዊ ተጻዋታይ ኮይኑ እዩ፣ በሊንግሃም ምስ ሪያል ማድሪድ ክጸወት ድሕሪ ምስፈምዐ፣ ኣብ ቦታ ልምምድ ዶርቲሞንድ ብምኳድ ንንውሕ ዝበል ሰዓታት ምስ ደቓቱ እታ ጋንታ ከም ዝጽንሐ ጋዜጣታት ጀርመን የጋውሓ ኣለዉ፣ ንሱ ብዘይ'ዝ፣ ንሓለወቲ ስታድየም እታ ጋንታ ፊርማኡ ዘለዎ ጸምዲ ጫማ ከም ዝደለ ተፈሊጡ ኣሎ፣

ሪያል ማድሪድ ሰሚ ንኣልሳይ ግዜኣ እያ ኣብ ኣህጉር ኤወርጃ ዝደመቕ መንእሰያት ተጻወትቲ ተፈሊም ዘሎ፣ እዝ ጋንታ፣ ኣቐዲማ ኣብ 2021 ካምቪንጋ ካብ ሬስ ኣብ 2022 ከኣ ንዮቸሞናይ ካብ ሞናኮ ናብ መሳርዓ ጸንቢራቶም ከም ዝዘረት ኣይርሳሕን፣

ሊቨርፑል ንማክ ኣለስተር ወዲኦትሉ

ኣብ ኣንፊልድ ኣብ ገጽንሖሉ ግዜ ከኣ ቁጽሪ 10 ማልያ ወድዩ ክጸወት ምኳኑ ተፈሊጡ ኣሎ፣ ማልያ ቁጽሪ 10 ኣብ ሊቨርፑል ፍሉይ ክብሪ ዝወሃባ ማልያ እዩ፣ እዝ ቁጽሪ ኣቐዲማ ብጆን ባርኒስን ሰይዶ ማዝን ዝኣመሳሉ ነዋኑ ክብሪ ተጻወትቲ እታ ጋንታ ከም ዝተሰጠሉ ይፍለጥ፣ ማክ ኣለስተር ከኣ ብዘይ'ዝ ታሪኽ ቁጽሪ ናይዞም ዘድንቖም ኣርጀንቲናውያን ተጻወትቲ ዲያጎ ማራዶናን ሊያኔል መሲን ክወሃ ምኽኣሉ ከም ዘሐሸሎ ተዛረበ ኣሎ፣ ሊቨርፑል ዝ.ብሰጽ ኣከፋፋሊ ካብ ሃዊሕ ኣትሒዙ እያ ከተጣይቆሉ ጸኒሑ፣ ቅድሚ ምጅማር ዋንጫ ዓለም 2022 ዝገበረቶ ፈተነ ከም ዘይሰለጣ ኣይርሳሕን፣

ባርሳ ንውሳነ መሲ ተኾነበር

ሰዳሳዊት ባርሰሎና፣ ብሰጽ ተጻዋታይ ዓለም ኣርጀንቲናዊ ሊያኔል መሲ ምስ ኢንተርሚያሚ ንምጽንባር ዝወሰዶ ውሳነ ከም እተኾነበሮ ኣፍሊጣ፣ ሽወዳት ግዜ ሽልማት ብሰጽ ተጻዋታይ ዓለም ዝዓተረ መሲ፣ ንናይ ቅደም ጋንታኡ ባርሰሎና ገዲፉ ምስ ኣመራሓቱት ክሳብ ኢንተር ማያሚ ክጽንበር ድሕሪ ምወሳኑ'ያ ባርሰሎና ነዋዚ ዓይኑት መገለጺ ትህብ ዘሎ፣ ባርሰሎና ኣብቲ ኣብ ወገዳዊ መርገብ ሓቢሬታኣ ዘወጽኦዮ መገለጺ፣ "ንወሳኒኻ ነኽብር፣ ጸበቕቅ ዕድል ደማ ንምጽደልካ" ክትብል'ያ ጸሐፋ ዘሎ፣ መሲ ማልያ ባርሰሎና ወድዩ ኣብ ዝተጻወተለን 21 ዓመታታ፣ 32 ዝተፈላለዩ ዋናጩ ክዕትር ከም ዝዘቐዐ ይፍለጥ፣ እዚ ማልያ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲና ወድዩ ዋንጫ ዓለም 2022 ዝዓተረ ተጻዋታይ፣ ምስ ባርሳ ኮይኑ ኣርባዕተ ግዜ ጸዋእ ሻምፕዮንስ ሊግ ኤወርጃ 10 ግዜ ከኣ ዋንጫ ላ ሊጋ ሰዳሳ ከም ዝዓተረ ሰሙዳት ናይ'ዛ ካዳሎናዊት ክሳብ የረድኡ፣

ኣብ ዝሓለፈ እዋናት ብዘዕባ መጻኢ ሊያኔል መሲ ዝተፈላለየ መገለጺታት ክወሃብ ጸኒሑ'ዩ፣ እዚ ወዲ 35 ዓመት ተጻዋታይ፣ 2 በልዩን ፓውንድ ብዘዀመት መጠን ገንዘብ ናብ ስውዳዊት ክሳብ ኣል ሂላል ክኸይድ እናተባህለ'ውን ብሰፊሑ ክዝረብ ጸኒሑ'ዩ፣ ትማሊ ምስ መንዶ ዳፓርቲሶ ዝተባህለ ማዕከን ዜና ኣብ ዝገበሮ ቃለ መሕትት ግን እቲ ተጻዋታይ ናብ ኢንተር ሚያሚ ከም ዝኸይድ ብመገዲ ኣፍሊጡ ኣሎ፣ መሲ ምስ ፊረንሳዊት ፒኤሰጂ ንሓደ ዓመት 35 ሚልዮን ፓውንድ እናተሸፈለ ክጸወት ዝዘረበ ወሰል ኣብዚ ወርሒ'ዩ ዘብቕዕ፣

ካብዘናታት መሳርሕ ምስየገጋ ተጻወትቲ ከይወጽኦ፣ ጸዋእ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ርኢያ ዝዘኣታ ኣርሰናል ንዴክለን ራይስ ብ90 ሚልዮን ፓውንድ ክትውድኦሉ ተቓዕዋ ከምዝዝ ተፈሊጡ፣ ኣቦ መዝገር ክሳብ ዌስትሃም ዴቪድ ሰልቫኑ እቲ ተጻዋታይ ናብ ዝመረጸ ክሳብ ክኸይድ ከም ዘይክልክሎ'ኳ እንተሓበረ፣ ዋጋ ዴክለን ራይስ ግን ካብ 100 ሚልዮን ፓውንድ ከም ዘይንድል ሓቢሩ ኣሎ፣ እዚ ሓሳቓ ጋንታ ዌስትሃም ዝኸፈ ብሰጽ ተጻዋታይ፣ ብምፕሪሚየር ዩናይትድ እወን ደህደን ከም ዘሎ'ዩ ዝገልጽ፣ ዌስትሃም ንሬያሪንኒና 2ብ1 ረቲዓ ጸዋእ ኮንፈረንስ ካፕ ድሕሪ ምውሳዱ ደጋፍቲ እታ ጋንታ ኣብ ዝተፈላለየ ማሕበራዊ መራኸቢታት ንዴክለን ራይስ ነጽንሕ ክልምንዎ'ዮም ተራእዮም፣ እዚ ተጻዋታይ፣ ካብ ጀርመናዊት ባዪር መኒኽ እወን ተደጋጋሚ ጸወዲት ይቐርበሉ'ኳ እንተሃለው ኣብ ፕሪመር ሊግ ክጸወት ከም ዝደለ ግን ኣጸዲሩ ኣሎ፣ ናይ ቀደም ኣሰልጣኒ ቸልሲ ናይ ሕጂ ኣሳዩ ባዪር መኒኽ ቶማስ ቱቸል ዝ.ተጻዋታይ ካብ ሃዊሕ ኣትሒዙ ከድንቖ ከም ዝዘንሐ ይፍለጥ፣ ዌስትሃም ንዴክለን ራይስ ድሕሪ ምሳጣ ንተጻወትቲ ማንቸስተር ዩናይትድ ሃሪ ማጓይርን ሰኑት ማክቲሞናይን ክትዕድምም ከም እትኽእል'ዩ መርገብ ሓቢሬታ ይደሊ መይል ዝገልጽ፣

ዜና ውጽኢ

ሽዊት ተኽለ

“ዝጠፍኦት ዓለም ረኺብና” ተመራመርቲ ስነ-ፍልጠት

ተመራመርቲ ስሩፍልጠት፣ ኣብ ሰሜናዊ ክፍሊ ኣወስትራልያ ኣብ ዝርከቡ በልዩናት ዓመታት ነዊሕ ዝጠፍኡ ገዛእዲ ኣኻውስ፣ ‘ዝጠፍኦት ዓለም’ ናይ ጥንታውያን ህይወታውያን ነዊሕ ዝጠፍኡ ሓቢሮም።

ብዚ ድሙ እዚ ሓድሽ ጸብጻ ብዘዐባ ቀዳሞት ደቂስብ ዘሎ ርድኢት ክቕይር ነዊሕ ዝጠፍኡ እዩ ተመራመርቲ ኣሚሖም።

እዚም ብ ‘ፕሮቶስዙሮል ዋዕታ’ ዝፍለጡ ብማይክሮስኮፕ ክልዩ ዝኽእሉ ደቃቕቲ ፍጥረታት፣ ኣኻል ናይ ‘ቃርዮትስ’ ዝዘዛሉ ህይወታውያን ኮይኖም ቅድሚ ኣስታት 1.6 በልዩን ዓመታት ኣብ ማይ ይነብሩ ነዊሕ ዝጠፍኡ እዮም ተመራመርቲ ወሲኾም ገሊጾም።

ብመሳረት እዮም ክኢሊታት፣ ‘ቃርዮትስ’ ዝተሓለፈ ኣቃወማ ዋዕታ ዘለዎም ኮይኖም እዚ ድማ ‘ፕማይቶፕላንክቶን’ ነዊሕ ‘ውን ነወትስ ዘጠቓልል እዩ።

ቃርዮትስ ‘ሩንጋ’ ኣታ ኽልቲ እንስሳታትን ነዊሕ ኣማዕበ ንዘሕማሳሉ ሓደ ዋዕዮ ዘለዎም ህይወታውያንን የጠቓልሉ።

“እዚ ርኽበት፣ ተረፍ ሓሪግ ወሲዶ ደቂ ሰብን ካልኦት ፍጥረታትን እዩ። ቃርዮትስ ቅድሚ’ቶም 1.2 በልዩን ዓመታት ዝሐዙ ናይ መወዳኢታ ቃርዮቲታውያን ሓብሪዊ ደቂስብ (LECA) እውን እንተኾነ ነዲርም እዮም” ክብል ሓደ ካብ’ቶም ካብ ኣወስትራልያ፣ ፊረንሳ ጀርመንን ኣመሪካን ዝተወከሉ ሱ ፍልጠተኛታት ይሕበር።

እዚም ጥንታውያን ፍጥረታት፣ ኣብ መሳእ ዓለም ኣብ ማያዊ ኣህጉ ብዝከሉ ዝሐዙ ኮይኖም ንመብዝሕትኡ ታሪኽ ስኒህይወት ምድሪ ቅርጺ ዘጕላዘሉ ክኾኑ ነዊሕ ዝጠፍኡ ይግለጽ።

ርኽበት ‘ፕሮቶስዙሮል ዋዕታ’ ወጽኢት ናይ 10 ዓመታት ስራሕ ተመራመርቲ ስሩፍልጠት ኮይኑ ዝሓለፈ ሓሙስ እዩ ኣብ ‘ኔቸር’ ዝተሰምዖት ሰመናዊት ሳይንሳዊት መጽሔት ብሕጥንያ ተሓቲሙ።

ኣብ ህልቂት ሩዋንዳ ዝተሳተፈ ጥርጡር ‘ንፍርዲ ብቑዕ ኣይኮነን’ ተባሂሉ

ኣብ 1994 ኣብ ሩዋንዳ ንዘተፈጸመ ህልቂት ብጥንዝዘ መዋሉ ተባሂሉ ዝተኸሰሰ ጥርጡር “ንፍርዲ ኣብ መጋኬያ ደው ክብል ብቑዕ ኣይኮነን” ክብል ቤትፍርዲ ሕቡራት ሃገራት ወሲኑ።

እቲ ፈለሰይን ካቡጋ ዝተባህለ ጥርጡር ጸነፅ ሕማም ኣእምሮ ነዊሑ ብስቡሞያ ጥዕና ነሃገር ጸኒሑ እዩ።

ክሲ እዩ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ጸኒሑ።

ካብቲ ህልቂት ብዘይሓሉ ዓሌት ተክሲ ዝቑመ ማሕበር ኢያ ብብይን ደዮ ነዊሕ ዝጠፍኡ ንብበሲ ኣብ ዝሰሮ ሓብሬታ ገለጹ።

እቲ ቤትፍርዲ፣ ከነታት ጥዕና ፈለሰይን ካቡጋ ንምምርማር፣ ኣብ መጋቢት መሳርሕ ፍርዲ ደው ክብል ወሳኔ ነም ዝሕለፈ ይፍለጥ።

ብመሳረት ሰዓት ቤትፍርዲ፣ እቲ ጥርጡር ወዲ 88 ዓመት ሸማገለ ኮይኑ ንሓጎኛ ዕድመኡ ዝምልከት ግን ሓደ ሓደ ዘይምርድዳኣት ነዊሑ ኣሎ እዩ ዝብሃል ገለጽ።

እቲ ጥርጡር ድሕሪቲ ህልቂት ንዓ 26 ዓመታት ዝኣክል ተሓቢኡ ድሕሪ ምጽናሕ እዩ ብ2020 ኣብ ፓሪስ - ፈረንሳ ኣብ ቀይዲ ኣትዩ።

ኣብ እዋን ህልቂት ሩዋንዳ እቲ ዝሖዝመ ሩዋንዳዊ ነም ዝሰረረ ዝንባረኡ ፈለሰይን ካቡጋ ሚሊሻታት ሁቱ ንዓለት ተክሲ ዘይንጠፋት ሁቱን ክቕትሉ መዊሉ ብዘብል ክሲ ኣቢሉ ኣብ ‘ሓሳስ’ ዝተሰሰ ‘ሓሳስ’ ዝተሰሰ ‘ሓሳስ’ ዝተሰሰ